

Sisekaitseakadeemia
Politsei- ja Piirivalvekolledž

Andres Sarapu
PK 101

KONFISKEERIMISTE KOHALDAMISE PRAKTIKA
NARKOKURITEGUDE PUHUL
Lõputöö

Juhendaja:
Maarja Ilves, MA
Kaasjuhendaja:
Tanel Järvet, MA

Tallinn 2012

ANNOTATSIOON

Kolledž: Sisekaitseakadeemia Politsei- ja Piirivalvekolledž	Kuu ja aasta: juuni 2012
Töö pealkiri: KONFISKEERIMISTE KOHALDAMISE PRAKTIKA NARKOKURITEGUDE PUHUL	
Töö autor Andres Sarapu	allkiri:
<p>Käesoleva töö eesmärk on analüüsida narkokuritegude läbi saadud vara konfiskeerimise aluseid ja menetluspraktikat Harju Maakohtu ja Tartu Maakohtu tööpiirkonnas.</p> <p>Eesmärgist lähtuvalt on autor püstitanud järgmised uurimisülesanded:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Anda teooria kirjanduse põhjal ülevaade vara konfiskeerimise alustest ja eeldustest ning seostest narkokuritegevusega.2. Analüüsida Harju Maakohtu ja Tartu Maakohtu praktikat vara konfiskeerimisel suures koguses narkootiliste ainete käitlemise asjades.3. Anda ülevaade Põhja ja Lõuna ringkonnaprokuratuuri metoodilistest lähtekohtadest vara konfiskeerimise ettevalmistamisel ja taotlemisel. <p>Töö aktuaalsus seisneb selles, et Eesti Vabariigi valitsus on kuritegevuse vastases võitluses pannud prioriteediks rakendada rohkem varade konfiskeerimist, eelkõige organiseeritud, majandus- ning korrupsioonikuritegude puhul.</p> <p>Töös kirjeldab autor konfiskeerimisest kriminaalmenetluses, selle kohaldamise aluseid, eelduseid ja eesmärke ning seoseid narkokuritegudega. Analüüsib 2008. ja 2011. aasta Tartu ja Harju Maakohtu kohtulahendite põhjal kohaldatud konfiskeerimisi narkokuritegudes. Lisaks uurib autor narkokuritegusid menetlevate Põhja ja Lõuna prokuröride poolt läbiviidud ja läbiviidavate konfiskeerimiste metoodikat.</p>	
Võtmesõnad: konfiskeerimine, narkokuriteod, Harju Maakohus, Tartu Maakohus	
Säilitamise koht: Sisekaitseakadeemia Politsei- ja Piirivalveameti politseikolledži raamatukogu	
Kaitsmisele lubatud	
Kolledži direktor:	allkiri:
Vastab lõputöö nõuetele	
Juhendaja: Maarja Ilves	allkiri:
Kaasjuhendaja: Tanel Järvet	allkiri:

SISUKORD

ANNOTATSIOON	2
SISSEJUHATUS	4
1. KONFISKEERIMINE KRIMINAALMENETLUSES	6
1.1 Konfiskeerimise alused ja eeldused	7
1.2. Vara arestimine ja konfiskeerimise ettevalmistamine	11
1.3. Vara konfiskeerimine narkokuritegude puhul	13
2. NARKOKURITEGUDEGA SEOTUD KONFISKEERIMISED HARJU JA TARTU MAAKOHTUS	15
2.1. Harju Maakohtu konfiskeerimiste analüüs	16
2.2. Tartu Maakohtu konfiskeerimiste analüüs	25
2.3. Põhja ja Lõuna Ringkonnaprokuratuuri metoodika varade konfiskeerimisel	31
2.4. Järeldused ja ettepanekud vara konfiskeerimiste tõhustamiseks	33
KOKKUVÕTE	36
SUMMARY	39
KASUTATUD ALLIKAD	41
LISA 1 Ekspertintevjuu nr 1	43
LISA 2 Ekspertintevjuu nr 2	46
LISA 3 Ekspertintevjuu nr 3	50
LISA 4 Ekspertintevjuu nr 4	54
KASUTATUD KOHTULAHENDID	57

SISSEJUHATUS

Narkokuritegevus on oma loomult latentne ehk varjatud eelkõige põhjusel, et see on kasulik kõigile osalistele. Narkokuritegevusega tegelejatest, saavad eelkõige kasumit narkootiliste ainete tootjad/sissetoojad, hulgikaupmehed, varustajad ja diilerid. Viimased neist saavad kasumit nii rahaliselt, kui ka aine näol, mis kulub enda tarbeks. (Politseileht nr 2/2003: lk 7)

Eeltoodu põhjal on just narkootiliste või psühhotroopsete ainete diilerid, varustajad, hulgikauplejad, sissetoojad ja väljavedajad peamiseks kasumisaajateks nende käitlemisel ning on Eestis enamjaolt kvalifitseeritavad Karistusseadustiku edaspidi KarS) § 184 järgi, kuna kogused mida käitlevad eeltoodud isikud, on suured.

Kuriteoga saadud vara konfiskeerimist on Euroopa Liidus pikka aega peetud üheks tõhusaimaks vahendiks organiseeritud kuritegevusega võitlemisel. Konfiskeerimiste korral võetakse sihikule kuritegelike rühmituste eksisteerimise peamine põhjus: tulu suurendamine ebaseaduslike vahenditega. Konfiskeerimine seisneb lõpliku kohtuotsuse alusel vara lõplikus arestimises. (Euroopa e-õiguskeskkond, Konfiskeerimine rahvusvahelisel tasandil)

Eesti riiklik narkostrategia lähtub ühelt poolt meie kohalikust olukorrast, teiselt poolt juhindub Euroopa Liidu narkostrategiast. Narkomaania ennetamise riikliku strateegia aastani 2012 kinnitas Vabariigi valitsus 22.04.2004. (M. Eenmaa, jt. Kriminaalpolitsei ja narkootikumid, lk 23).

Nimetatud ennetamisstrateegias on narkootiliste ainete pakkumise vähendamiseks üks põhimõtetest illegaalse äri tõttu soetatud kinnisvara ning isikliku vara konfiskeerimine. (Narkomaania ennetamise riiklik strateegia aastani 2012: lk 30).

Käesoleva töö aktuaalsus seisneb eelnevalt loetletus ja selles, et üha enam pannakse Eestis rõhku kriminaaltulu konfiskeerimisele. Konfiskeerimistele suurema tähelepanu pööramine seisneb ka 2011. aasta septembri algul Politsei- ja Piirivalveametis moodustatud kriminaaltulu tuvastamise keskse üksuse loomises.

Siseministri Ken-Marti Vaheri sõnul on kuritegelikult saadud tulu konfiskeerimine oluline just eriti organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses. „Kui lõikame ära kuritegevuse juured,

siis kiduvad ka taimed,“ lausus ta. (Postimees 09.09.2011, „Ministrid: kriminaaltulu konfiskeerimise võimekus peab kasvama“)

Lõputöö autor leiab, et nüüd, aastal 2012, kui on möödunud viis aastat 01.02.2007 KarS § 83² järgi laiendatud konfiskeerimise kasutusele võtmisest, on vajalik teha ülevaade reaalselt kohaldatud konfiskeerimistest, arvestades erinevaid Eesti piirkondi ning ajalisi eripärasid. Käesoleval aastal lõpeb Eesti riiklik narkostrategia, milles on eesmärgiks seatud narkootiliste ainete pakkumuse vähendamine läbi konfiskeerimiste.

Lõputöö eesmärk on analüüsida narkokuritegude läbi saadud vara konfiskeerimise aluseid ja menetluspraktikat Harju Maakohtu ja Tartu Maakohtu tööpiirkonnas ning selgitada, kas narkokuritegude läbi saadud vara konfiskeerimine on vähendanud suures koguses narkootiliste ainete käitlemist.

Eesmärgist lähtuvalt on autor püstitanud järgmised uurimisülesanded:

1. Anda teooria kirjanduse põhjal ülevaade vara konfiskeerimise alustest ja eeldustest ning seostest narkokuritegevusega.
2. Analüüsida Harju Maakohtu ja Tartu Maakohtu praktikat vara konfiskeerimisel suures koguses narkootiliste ainete käitlemise asjades.
3. Anda ülevaade Põhja ja Lõuna Ringkonnaprokuratuuri ning Riigiprokuratuuri meetodilistest lähtekohtadest vara konfiskeerimise ettevalmistamisel ja taotlemisel.

Antud töö koosneb kahest osast. Esimeses osas kirjeldab autor konfiskeerimisest kriminaalmenetluses, selle kohaldamise aluseid, eelduseid ja eesmärke ning seoseid narkokuritegudega. Teises osas analüüsib autor 2008. ja 2011. aasta Tartu ja Harju Maakohtu kohtulahendeid, kus on narkokuritegudes süüdimõistetutele kohaldatud vara konfiskeerimisi. Kohtulahendite analüüsil toob autor välja kahe kohtu konfiskeerimise aluste võrdluse aastate lõikes, kohtu põhjendused konfiskeerimiste kohaldamisel ning narkokuritegudes kohaldatud konfiskeerimiste eripärad. Lisaks on käsitletud, narkokuritegusid menetlevate prokuröride seisukohti vara konfiskeerimiste ettevalmistamisel ja taotlemisel.

1. KONFISKEERIMINE KRIMINAALMENETLUSES

KarS süsteemi seisukohalt kujutab konfiskeerimine endast mittekaristuslikku mõjutusvahendit, mille sisu on süüdimõistetule või erandina ka kolmandale isikule kuuluva eseme või kuriteoga saadud vara äravõtmine ehk tasuta võõrandamine. Konfiskeerimise kui üldmõiste all paikneb tegelikult kaks karistusõiguslikku instituuti olenevalt sellest, kas ära võetakse süüteo toimepanemisel kasutatud ese (KarS § 83) või süüteoga saadud vara (KarS §-id 83'1-83'2). (Sootak, J., Pikamäe, P. Karistusseadustik. Kommenteeritud väljaanne. Tallinn: Juura, 2009, lk 309)

Konfiskeerimine üldmõistena tähistab isiku vara tahtevastast tasuta äravõtmist, mille tulemusel läheb äravõetav vara KarS § 85 lg 1 kohaselt üle riigi omandisse või saadetakse rahvusvahelises lepingus sätestatud juhtudel tagasi. Samas näeb KarS ette erinevate objektide - lisaks süüteo toimepanemise vahendile ka süüteo toimepanemise vahetu objekti ning süüteo ettevalmistamiseks kasutatud aine või eseme ja süüteoga saadud vara - konfiskeerimise võimaluse. (Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 12. juuni 2008. a otsus nr 3-1-1-37-07 p 21.3) Materiaalse toime poolest on konfiskeerimisel karistuse tunnused. (Sootak, 2009: 310)

Konfiskeerimise kui mittekaristusliku mõjutusvahendi toime on tõkestuslik, olles eeskätt piiratud toimepanijalt ebaseaduslikult saadud vara äravõtmisega. Kuid olles käsitatav mittekaristusliku mõjutusvahendina, omab konfiskeerimise toime poolest siiski karistuse tunnuseid, tuginedes muu hulgas isiku süüle ja rajanedes sarnaselt karistuse mõistmisega individuaalse vastutuse põhimõttele. Individuaalse vastutuse põhimõttele rajanemine aga eeldab konkreetsete faktiliste asjaolude kindlakstegemist, mis on isiku karistusõigusliku vastutuse ja sellega kaasnevate õigusjärelmite aluseks. Seega ongi toimepanijalt võimalik konfiskeerida vaid see vara, mille ta kohtulikult arutamisel tuvastatu kohaselt kuriteo toimepanemise tulemusena sai. (Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 14. aprill 2010. a otsus nr 3-1-1-119-09 p 31)

Kuivõrd süüteo toimepanemise vahendi konfiskeerimine on materiaalses mõttes karistus, ei ole võimalik selle kohaldamise mõju süüdlasele hinnata üksnes eraldivõetuna. Õiglaseks ja mõistlikuks, edaspidi uut kuritegu ärahoidvaks karistuse kohaldamiseks, tuleb kohtul

arvestada süüdlasele kõiki kohaldatavaid õigusjärelmeid kogumis. (Riigikohtu üldkogu 12. juuni 2008. a otsus nr 3-1-1-37-07 p 23)

Konfiskeerimise n.ö eeltegevuseks võib lugeda varade arestimist kohtueelses menetluses. Konfiskeerimise tagamiseks on seadusandja näinud ette võimaluse tagada kahtlustatava, süüdistatava, tsiviilkostja vara või rahapesu objektiks oleva vara võõrandamise tõkestamise võimaluse juba kohtueelses menetluses. Kriminaalmenetlus seadustiku (edaspidi KrMS) § 142 lg 1 sätestab võimaluse arestida eelnevalt loetletud isikute vara eesmärgiga tagada tsiviilhagi, konfiskeerimine või varaline karistus.

Ilmselt saab vara arestimist pidada põhjendatuks, kui tsiviilhagi, konfiskeerimise ja varalise karistuse tagamine sel moel on vajalik. See tähendab, et vara arestimine peaks olema lubatud sel juhul, kui konkreetsel juhul on alust arvata, et vara arestimata jätmine võib raskendada kohtuotsuse täitmist või selle võimatuks teha. (Kergandberg, E., Sillaots, M. Kriminaalmenetlus, 2006, lk 219).

Euroopa Nõukogu rahapesu ning kriminaaltulu avastamise, arestimise ja konfiskeerimise konventsioon § 2 lg 1 sätestab – Osalisriik võtab õiguslikud ja muud meetmed, mis võimaldavad tal konfiskeerida kuriteovahendid ning kriminaaltulu või vara kriminaaltulu väärtuses. (Riigiteataja RT II 2000, 7, 41)

1.1. Konfiskeerimise alused ja eeldused

Konfiskeerimise materiaalõiguslikud alused sisalduvad KarS 7. peatükis - täpsemalt KarS §-des 83-85. KarS §-s 83 nähakse ette süüteo toimepanemise vahendi ja vahetu objekti, §-s 83¹ süüteoga saadud vara ja §-s 83² kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimise õiguslikud alused. Vaadeldavate normide kohaselt on konfiskeerimine üldjuhul võimalik siis, kui konfiskeeritav vara kuulub otsuse või määruse tegemise ajal toimepanijale. Seaduses sätestatud tingimuste esinemise korral on aga konfiskeerimine võimalik ka kolmandale isikule kuuluva vara osas. (Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 15. märts 2011. a otsus nr 3-1-1-4-11 p 8.)

KarS §-e 83, 83¹ ja 83² alusel on võimalik konfiskeerimist liigitada järgmiselt:

- toimepanijale kuuluva süüteo toimepanemise vahendi konfiskeerimine;

- toimepanijale kuuluva süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme või süüteo ettevalmistamiseks kasutatuid aine või eseme konfiskeerimine;
- kolmanda isikule kuuluva süüteo toimepanemise vahendi või vahetu objekti konfiskeerimine;
- toimepanijale kuuluva süüteoga saadud vara konfiskeerimine;
- kolmanda isikule kuuluva süüteoga saadud vara konfiskeerimine;
- toimepanijale kuuluva kuriteoga saadud laiendatud vara konfiskeerimine;
- kolmanda isikule kuuluva kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimine (kolmanda isiku mõiste tekkis KrMS-i 01.02.2007.a jõustunud redaktsiooniga).

KarS § 84 on seevastu meetmeks konfiskeeritava vara kättesaamiseks, mis seisneb konfiskeerimisele kuuluva vara väärtuse välja mõistmine, kui vara on võõrandatud, ära tarvitatud või pole selle ära võtmine muul põhjusel võimalik või otstarbekas.

Luues õigusliku aluse kolmanda isiku vara konfiskeerimiseks, soovis seadusandja välistada olukorda, kus konfiskeerimine osutub süüteo toimepanemise vahendi, vahetu objekti, kriminaaltulu või selle arvelt saadud vara võõrandamise tõttu võimatuks. (Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 15. märts 2011. a otsus nr 3-1-1-4-11 p 8)

Vastavalt KarS § 83 lg 3 võib kohus kolmandale isikule vahendi, aine või eseme konfiskeerida, kui see kuulub otsuse või määruse tegemise ajal nimetatud isikule ja kui ta:

- on vähemalt kergemeelsusega kaasa aidanud vahendi, aine või eseme kasutamisele süüteo toimepanemisel või ettevalmistamisel,
- on omandanud vahendi, aine või eseme täielikult või olulises osas toimepanija arvel, kingitusena või muul viisil turuhinnast oluliselt soodsamalt või
- teadis, et vahend, aine või ese võõrandatakse talle konfiskeerimise vältimiseks.

Süüteoga saadud vara või kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist võib kohus kohaldada kolmandate isikute suhtes, kui see kuulub otsuse tegemise ajal kolmandale isikule ja kui:

- see on omandatud täielikult või olulises osas toimepanija arvel, kingitusena või muul viisil turuhinnast oluliselt soodsamalt või

- kolmas isik teadis, et vara võõrandatakse talle konfiskeerimise vältimiseks (KarS § 83'1 lg 2 ja KarS § 83'2 lg 2).

Süüteo toimepanemise vahend on ese, millega rünnatakse süüteo objekti või mida süüdlane muul viisil oma teos kasutab. Vahend on seega ese, mis tööriistana hõlbustab koosseisupärase teo toimepanemist. Seevastu süüteo toimepanemise vahetu objekt on aine või ese, mis on isiku käitumise objekt, mille käitamisele või käitlemisele on koosseisus kirjeldatud tegu suunatud. Vahetu objekt on seega asi, mille passiivne olemasolu isiku valduses või mille käitlemine on seaduses sätestatud juhtudel iseenesest piisav, et see temalt konfiskeerida. Vahetu objekti ja vahendi eristamine taandub sellele, kas tegu on sellele esemele suunatud või saab mingit tegu selle eseme abil sooritada. Seejuures ei ole tähtis, kas ese on süüteokoosseisus nimetatud või mitte. (Riigikohtu üldkogu 12. juuni 2008. a otsus nr 3-1-1-37-07 p 16)

Süüteoga saadud vara all mõistetakse eeskätt süüteokoosseisu objektiivsete tunnuste realiseerimisega saadud asja, varalise õiguse kasutamise teel saadut, süüteo toimepanemise eest saadud tasu või ka sellise tasu eest soetatud vara. Konfiskeerimine on seetõttu üldjuhul suunatud konkreetse asja või varaosa vastu. (Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 14. aprill 2010. a otsus nr 3-1-1-119-09 p 31)

Karistusseadustiku § 84 moodustab konfiskeerimise regulatsiooni suhtes erinormi, andes kohtule pädevuse süüteoga saadud vara võõrandamise, äratarvitamise või selle äravõtmise võimatuse või ebaotstarbekuse korral mõista süüdlaselt välja summa, mis vastab konfiskeerimisele kuuluva vara väärtusele. Sarnaselt KarS §-dega 83'1 ja 83'2 on konfiskeerimise asendamise eesmärgiks takistada süüdlase rikastumist süüteo toimepanemise tagajärjel. Kriminaaltulu äravõtmist puudutava regulatsiooni mõtte kohaselt ei tohi süütegude toimepanek osutada süüdlase jaoks kasulikuks. Kriminaalpoliitilisi eesmärke silmas pidades pole seetõttu loogiliselt põhjendatav ka kriminaaltulu ära tarvitatud või selle konfiskeerimise vältimiseks võõrandanud isikute soodsam karistusõiguslik kohtlemine võrreldes nende isikutega, kellel kriminaaltulu või selle arvelt soetatud vara jätkuvalt alles on. Seega on konfiskeerimise asendamine lubatav ka KarS § 83'2 lg-s 1 kirjeldatud kriminaaltulu osas. (Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 15. märts 2011. a otsus nr 3-1-1-4-11 p 9)

Sisuliselt on §-ides 83-85 juttu erikonfiskeerimisest kui kindlustusliku iseloomuga mittekarakteristlikust mõjutusvahendist, mida tuleb lahus hoida üldkonfiskeerimisest kui põhi- või lisakarakteristusest. (Sootak, 2009: 310)

Süüteo vahendi võib süüteo toimepanijalt konfiskeerida üksnes juhul, kui on toime pandud koosseisupärane, õigusvastane ja süüline tegu. Seega kehtivad süüteo toimepanijalt vahendi konfiskeerimisel samad eeldused nagu karistamise puhul (KarS § 2 lg 2). (Sootak, 2009: 310).

Süüteo toimepanemise vahendi süüteo toimepanijalt konfiskeerimine tugineb ühtlasi isiku süül ja isikult õigusrikkumise toimepanemisel kasutatud eseme äravõtmisega väljendatakse ka hukkamõistu toimepandud teo eest. (Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 12. juuni 2008 .a otsus nr 3-1-1-37-07 p 21.1)

Kolmandalt isikult võib temale kuuluva eseme selle süüteo toimepanemiseks kasutamisele vähemalt kergemeelsusega kaasaaitamise tõttu konfiskeerida, kui ta pidas konkreetsel juhul võimalikuks, et eset kasutatakse süüteo toimepanemiseks ja ta pidas võimalikuks konkreetse süüteo toimepanemist. (Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 13. detsember 2010 .a otsus nr 3-1-1-68-10 p 3)

Riigikohus on ka leidnud, et KarS § 83¹ kohaldamiseks peab kohus tuvastama konfiskeeritava vara pärinemise konkreetsest kuriteost. (Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 15. märts 2011. a otsus nr 3-1-1-4-11 p 11)

Vara laiendatud konfiskeerimine on siiski võimalik vaid konkreetselt määratletud kuritegudes ning juhtudel, mil isik mõistetakse selles kuriteos süüdi ning karistatakse üle 3-aastase või eluaegse vangistusega. (Klopets, U. Konfiskeerimise regulatsiooni rakendumise ülevaade, lk 5).

Kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimine on võimalik kolmel tingimusel:

1. isikut on karistatud üle kolmeaastase või eluaegse vangistusega;
2. vara kuulub otsuse tegemise ajal temale;
3. kuriteo olemuse, isiku legaalse sissetuleku ja varalise olukorra ja elatusaseme erinevuse on alust eeldada, et vara on saanud kuriteoga. (Sootak, J., Pikamäe, P. Karistusseadustik. Kommenteeritud väljaanne. Tallinn: Juura, 2009, lk 310).

KarS § 83'2 lg 1 kohaldamisel omab tähtsust asjaolu, et konfiskeerimisele kuuluv vara pärineks kuriteost, mille eest isik selles asjas süüdi tunnistatakse. Kõnealuse sätte mõttes pole kirjeldatud seose tuvastamine nõutav, nagu pole nõutav seegi, et laiendatud tulukonfiskeerimine saaks järgneda üksnes omakasulise kuriteo toimepanemisele. KarS § 83'2 lg 1 kohaldamine põhineb asjaolude kindlakstegemisel, millele tuginedes on alust eeldada, et isik sai vara kuriteo toimepanemise tulemusena. See tähendab, et isiku legaalse sissetuleku ja elatustaseme võrdluse tulemusena peab kohus olema jõudnud veendumusele, et süüdlasele kuuluv vara pärineb eeldatavalt varasematest kuritegudest. Vastavalt KarS § 83'2 lg 1 teisele lausele peab vara legaalset päritolu tõendama süüdistatav. Kriminaalkolleegium on ka varasemas praktikas osutanud, et KarS § 83'2 sätete alusel laiendatud konfiskeerimist kohaldades võib aluseks võtta isiku kuritegeliku eluviisi. (Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 15. märts 2011. a otsus nr 3-1-1-4-11 p 11)

Kriminaaltulu laiendatud konfiskeerimise korral kehtib ümberpööratud tõendamiskoormis, sest KarS § 83'2 lg 1 teise lause kohaselt ei kohaldata konfiskeerimist varale, mille suhtes isik tõendab, et see on omandatud õiguspäraselt saadud vahendite arvel. (Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 08. juuni 2011. a otsus nr 3-1-1-38-11 p 25.1)

KarS § 83'2 sätestab, et kolmandale isikule kuuluvat vara saab konfiskeerida üksnes, kui see on omandatud viimase viie aasta jooksul.

1.2. Vara arestimine ja konfiskeerimise ettevalmistamine

Kriminaaltulu tuvastamise seisukohalt on oluline alustada üheaegselt kriminaalse tulu tuvastamist kriminaalmenetluse alustamisel. Hiljem võib see olla juba raskendatud, kui mitte võimatu.

Narkokuritegevuse lihtsustatud mõte on teenida palju raha, et selle eest osta erinevaid asju – kinnisvara, vallasvara. Menetlejal on oluline teada, kust ja millist informatsiooni menetlusala isiku varade kohta saab ning kuidas siduda vara menetleva narkokuriteoga. (Eenmaa, M. jt. Kriminaalpolitsei ja narkootikumid, 2006, lk 149-150)

Autori tööalastele kogemustele tuginedes saadakse peamiselt isikule kuuluva vara kohta informatsiooni erinevatesse registritesse tehtud päringutega, sh ehitisregister, liiklusregister, pangakontode väljavõtted. Isiku varalise seisundi kohta annab ülevaate ka tema kinnipidamisel tema käest leitud vara, kui ka läbiotsimistel leitud varad.

Jälitustoimingutega on võimalik tuvastada varade liikumist, sh sularaha üleandmisi narkootiliste ainete ostmisel ning milliseid sõidukeid või elukohti menetlusalune isik kasutab.

Konfiskeerimise tagamiseks on võimalik KrMS § 142 kohaselt kohaldada kahtlustatava vara suhtes aresti.

Vara arestimine toimub prokuratuuri taotlusel eeluurimiskohtuniku poolt. Erandina võib KrMS § 142 lg 3 alusel edasilükkamatutel juhtudel vara arestida eeluurimiskohtuniku loata, kuid sellest on vaja teatada 24 tunni jooksul eeluurimiskohtunikule, kes otsustab arestimise lubatavuse. (Eenmaa, M. 2006: 153)

KrMS § 142 lg 5 kohaselt tutvustatakse vara arestimise määrust viivitamata isikule, kelle vara arestitakse, või tema täisealisele perekonnaliikmele või kui arestitakse juriidilise isiku vara, siis tema esindajale, mille kohta võetakse temalt määrusele allkiri. Kui allkirja võtmine ei ole võimalik, siis edastatakse määrus isikule, kelle vara arestitakse, või arestitava vara omanikuks oleva juriidilise isiku esindajale. Kui menetlustoimingu rakendamise käigus võetakse vara ära, siis peab ettenähtud isiku või esindaja puudumisel kaasama kohaliku omavalitsuse esindaja. (KrMS § 142, RT I, 17.04.2012, 6).

Kriminaalmenetluse käigus peab menetleja koguma nii palju tõendeid ning kontrollima kõiki allikaid välistamaks asjaolu, et menetlusalune isik, kui ka kolmandatel isikutel ei ole võimalik hiljemalt nn loodud tõenditega luua vale arusaam vara päritolu kohta. (Eenmaa, M. jt. Kriminaalpolitsei ja narkootikumid, 2006)

Lõpliku konfiskeerimist võib mõjutada seadusandluse poolt aluse andmine tõendite esitamiseks ka kohtus.

KrMS § 286¹ sätestab, et kohus võtab vastu ainult sellise tõendi ja korraldab selliste tõendite kogumise, millel on kriminaalasjas tähtsust. (KrMS § 286¹, RT I, 17.04.2012, 6)

Seega on menetlusalusel isikul ja kolmandal isikul võimalik uusi tõendeid esitada ka pärast kohtueelset menetlust.

1.3. Vara konfiskeerimine narkokuritegude puhul

Kriminaaltulu äravõtmine on oluline vahend võitluses kuritegevusega ning sellepärast loodi 2007. aastal justiitsministeeriumi initsiatiivil: lisaks tavapärasele kriminaaltulu konfiskeerimisele võimalus konfiskeerida kogu süüdistatava vara, isegi kui ei ole tõendatud, et see on saadud konkreetse kuriteo toimepanemisest. Kriminaaltulu äravõtmine on ka ühiseks prioriteediks justiits- ja siseministri 2005. aastal sõlmitud Laulasmaa deklaratsiooni järgi. (Justiitsministeerium: kriminaaltulu äravõtmine on ülioluline, 15.04.2012.a)

Narkosüütegude puhul on eesmärgiks just pakkumiste vähendamine. Üks peamisi põhjuseid narkootiliste ja psühhotroopsete ainete käitlemisel on kiire ja suure kasumi teenimine, mitte ainult enda tarbimusharjumuste rahuldamine. Kui kurjategija saab tunda, kui kiirelt on võimalik narkootikumide arvelt rikastuda ning kui kuriteo toimepanemisel saadud kriminaalsele tulu temalt ära ei võeta, siis on ta üha enam motiveeritud narkootilisi või psühhotroopseid aineid turustama. Süüteo toimepanija suhtes vaid vangistuse kohaldamisest ei piisa, sest see ei mõjuta see teda niipalju, kui temalt vangistuse lisaks vara ära võtmine. Süüteo toimepanijale ei tohiks anda võimalust peale karistuse kandmist nautida hüvesid, mida ta on omandanud kuriteo toimepanemise tulemusena.

Üldpreventiivselt peab konfiskeerimine väljendama põhimõtet „Kuritegu ei tasu end ära“. Konfiskeerimisel on eripreventiivne eesmärk võtta süüdlaselt ainelised vahendid ja tegutsemisvõimalused, et takistada teda uute kuritegude toimepanemisel või kuriteoga saadud vara nautimisel. (Sootak, J, 2009: 310)

Maailmapank on avaldanud kaks uurimust, millest üks neist puudutas ebaseaduslikku rikkust ja teine kuritegeliku vara tuvastamise tõkkeid. Uurimuses toodi välja, et iga-aastane kuritegelik vara ulatub 20–40 miljardi dollarini. Üldine arvamus on, et õiguskaitseorganid suudavad sellest tuvastada ja hiljem riigituludesse kanda ca 10 protsenti. Eesti kohta eraldi pole selliseid arvutusi tehtud, kuid Krista Aasa hinnangul on siingi konfiskeeritud kuritegelik vara jäämäe tipp. „Arvan, et suudame tegeleda 10% asjadega. Ülejäänud 90% on need asjad, kus me konfiskeerimiseni tegelikult kunagi ei jõua,“ nendib Aas. Ringkonnaprokuröri Taavi

Pern poolt tehtud kiire arvutus tavaliste fentanüülisüstijate kohta. „Kui ametlik statistika ütleb, et meil on 14 000 fentanüüli tarvitajat, kes päevas süstivad minimaalselt ühe doosi narkootikume, mis maksab kuskil 7 eurot doos, siis peaks ainuüksi fentanüüli müügikäive olema Eestis 32 miljonit eurot aastas,” ütleb Pern. Kogu narkoturu müügikäivet Eestis öelda ei osata. (Eesti Päevaleht 24. oktoober 2011, „Kurjategijatelt võetakse üha rohkem vara riigituludesse“).

Näiteks Saksamaal mõisteti narkosüütegudes narkootikumide seaduse (*Betäubungsmittelgesetz*) alusel süüdi isik, kelle karistatava teo objektiks oli mitu kilogrammi heroïini, mis oli vaja Hollandist Saksamaale viia. Teo eest mõisteti karistuseks seitse aastat vabadusekaotust. Süüdistatava sissetulek ühes kuus oli 850 Saksa marka. Üürihind ilma kommunaalkuludeta oli 600 Saksa marka. Süüdistataval oli sõiduauto ja hoiuarve, kus oli 42 520,18 Saksa marka, mille päritolu ta selgitada ei suutnud. Kuna süüdistatav ei saanud oma vara omandada sellest narkokuriteo tulust, mille eest ta süüdi mõisteti, leidis kohus, et süüdistatav elatus narkootikumidega kaubitsemisest. (Gropp, W. Konfiskeerimine: mõjutusvahendist karistuseks, lk 6)

Kui mingi objekti konfiskeerimise otsust ei ole võimalik täita, sest näiteks omandatud vara juurdekasv on juba enne otsuse tegemist ära kulutatud, ümber töötatud, segatud või ära kingitud, siis selleks juhuks näeb Saksa kriminaalseadustik (edaspidi StGB) § 73a ette asendusväärtuse (summa, mis vastab konfiskeerimisele kuuluva vara väärustele) konfiskeerimise. Sellisel juhul otsustab kohus konfiskeerida rahasumma, mis vastab saadud vara väärtusele (Strafgesetzbuches lüh. StGB § 73a). Eestis annab sarnase aluse KarS § 84.

2. NARKOKURITEGUDEGA SEOTUD KONFISKEERIMISED HARJU JA TARTU MAAKOHTUS

Käesolevas töös analüüsib autor KarS § 184 alusel toimepandud süütegude tulemusel kohaldatud konfiskeerimisi Harju Maakohtus ja Tartu Maakohtus aastatel 2008 ja 2011. Nimetatud aastad on analüüsimiseks valinud autor seetõttu, et 2008. aastaks on laiendatud konfiskeerimise säte kehtinud juba aasta aega ning 2011 on viimane täisaasta enne riikliku narkostrategia lõppemist ning samuti enne käesoleva töö koostamist. Harju ja Tartu Maakohtu on valinud autor konfiskeerimise regulatsiooni rakendumise ülevaate tulemustest (2010) lähtuvalt. Nimetatud ülevaates on leitud, et 2009. aastal konfiskeeriti Eestis kuritegelikku vara kõige rohkem Põhja piirkonnas (63,5%) ja kõige vähem Lõuna piirkonnas (8,6%). Sellest tulenevalt levib ka arvamus, et Harju Maakohtus kohaldatakse narkosüütegudes konfiskeerimisi rohkem, kui Tartu Maakohtus. Kuna nimetatud maakohtud asuvad Eestis selliselt, mis erinevad teineteisest nii geograafilise asukoha, rahvastiku, kui ka kuritegude poolest, siis on ka analüüsi tulemus mitmekülgsem ja täielikum tuues välja konfiskeerimiste praktika kahes piirkonnas. Kogu Eesti narkokuritegusid ei ole uuritud käesoleva töö piiratud mahu tõttu. Seetõttu analüüsib töö autor nii Harju Maakohtus, kui ka Tartu Maakohtus 2008. ja 2011. aastal KarS § 184 järgi kvalifitseeritud kohtulahendeid.

Analüüsi teostamiseks on arvestatud üksnes KarS § 184 järgi kvalifitseeritud kohtulahendeid kuna, nimetatud paragrahv on põhiline narkokuritegude kvalifitseerimisel, mille alusel saadav tulu on suur.

Avalike kohtulahendite registris tehtud päringule esimese kohtuastme lahendid KarS § 184 järgi ajavahemikus 01.01.2008 kuni 31.12.2008 andis Harju Maakohtu kohta 149 tulemust ning ajavahemikus 01.01.2011 kuni 31.12.2011 145 tulemust. Tartu Maakohtus jõustunud lahendite puhul andis tehtud päring ajavahemikul 01.01.2008 kuni 31.12.2008 36 ning ajavahemikus 01.01.2011 kuni 31.12.2011 28 tulemust.

Analüüsis on välja toodud konfiskeerimisaluste võrdlus (kuritegelik tulu, laiendatud konfiskeerimine, toimepanemisvahend), kohtu põhjendused konfiskeerimiste kohaldamise kohta, konfiskeerimiste läbiviimise protsent võrreldes toimepandud narkosüütegude hulgaga, praktikas kasutatud konfiskeerimise alused ning milliste menetlusliikidega on konfiskeerimist kohaldatud kõige rohkem ja kõige vähem.

Justiitsministeeriumi koduleheküljel väljatoodud andmetest nähtub, et Lõuna-Eestis, sh Tartumaal, Jõgevamaal, Valgamaal, Põlvamaal, Võrumaal ja Viljandis registreeriti 2008 aastal kokku 382 rahvatervisevastast kuritegu, millest 292 oli registreeritud KarS § 184 alusel, s.o narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine. 2011 aastal registreeriti rahvatervisevastaseid kuritegusid kokku 233 ning sellest 175 KarS § 184 alusel. Harjumaal registreeriti 2008 aastal kokku 782 rahvatervisevastast kuritegu, millest 544 oli registreeritud KarS § 184 järgi. 2011 aastal registreeriti kokku 437 kuritegu, millest 372 KarS § 184 järgi. (Justiitsministeerium, Kuritegevus Eestis 2011).

KarS § 184 järgi on Lõuna-Eestis registreeritud narkokuritegude arv võrreldes 2008. aastaga vähenenud 2011. aastaks 60 % ning Harjumaal 68,4 %. Nimetatud registreeritud kuritegude arv on suur, kuid Justiitsministeeriumi koduleheküljel olevatest andmetest ei nähtu mitme isiku poolt eelnimetatud kuriteod on toimepandud, seega ei saa järeldada, et iga registreeritud kuriteo kohta jõustub eraldi kohtuotsus.

2.1. Harju Maakohtu konfiskeerimiste analüüs

Analüüsiks on väljatoodud Põhja-Eestis asuva Harju Maakohtu Kentmanni kohtumaja, Liivalaia kohtumaja ja Tartu mnt kohtumaja kohtuotsused, milles mõisteti isikud süüdi KarS § 184 järgi.

2008. aastal jõustus KarS 184 lg 1 alusel 75 kohtuotsust, KarS 184 lg 2 alusel 71 kohtuotsust ja KarS § 184 lg 2¹ alusel 3 kohtuotsust, mis teeb kokku 149 kohtuotsust. Kohtulahenditest nähtub, et KarS § 184 järgi kvalifitseeritavate narkokuritegude lahendamiseks kasutati 2008. aastal peamiselt kokkuleppemenetlust, kokku 127 korral. Sellele järgnesid üldmenetlus 16 korraga, lühimenetlus 5 korraga ning kiirmenetlus 1-1 korral.

2011. aastal jõustunud kohtulahendites rakendati KarS § 184 lg 1 69-1 korral, KarS § 184 lg 2-te 69-1 korral ja KarS § 184 lg 2¹ 7-1 korral. Kokku jõustus 145 kohtuotsust. Menetlusliikidena kasutati peamiselt kokkuleppemenetlust, mida esines 137-1 korral, järgnes üldmenetlust 7-1 korral ja kiirmenetlust, mida kasutati 1-1 korral.

Konfiskeerimiste kohaldamine Harju Maakohtus 2008. aastal

KarS § 184 alusel süüdimõistetud isikutelt konfiskeeriti 2008 aastal lisaks asitõenditele peamiselt sularaha, mis oli kohalikus valuutas, kui ka välisvaluutas, panga arvelduskontodel olevat raha, kui ka mobiiltelefone. Süüdistatavate puhul, kellelt vara konfiskeeriti puhul jõustusid kohtuotsused KarS § 184 lg 1; § 184 lg 2 või § 184 lg 2¹ alusel, mis tähendab seda, et süüdimõistetud isikuid karistati esmakordselt narkootilise aine suures koguses käitlemises, kui ka korduval käitlemisel.

KarS § 184 lg 1 järgi süüdimõistetute puhul kohaldati konfiskeerimisi 21-l erineval korral, KarS § 184 lg 2 järgi süüdimõistetute puhul 39-l korral ning KarS § 184 lg 2¹ järgi süüdimõistetute puhul 2-l korral.

Süüteo toimepanemise tulemusena konfiskeeriti vara kokku 38-l korral ning varad, mis konfiskeeriti, kuulusid toimepanijatele. Ainult KarS § 184 lg 1 järgi süüdimõistetutelt konfiskeeriti KarS § 83¹ alusel vara 15-l korral ja KarS § 184 lg 2 järgi süüdimõistetutelt 23-l korral. Konfiskeeritud vara hulgas oli sularaha, mida konfiskeeriti igal eelnimetatud korral. Kokku konfiskeeriti süüteo toimepanemise tulemusena sularaha 39037,81 eurot. Kõige rohkem konfiskeeriti ühe jõustunud kohtulahendiga süüteo toimepanemise teel saadud sularaha 9692,20 eurot, millest 9586,75 eurot oli deponeeritud prokuratuuri deposiitarvele. „KarS § 83¹ lg 1 alusel konfiskeerida Holger Koot'i alljärgnev vara, mille isik on saanud tahtliku kuriteoga: Harju Maakohtu 02.10.2007.a. määrusega arestitud 1650 (üks tuhat kuussada viiskümmend) eurot /III kd tl 154/, mis on menetleja 03.10.2007.a. määrusega kantud Keskkriminaalpolitsei deposiitarvele /III kōide lk 155-156/. 150 000 (üks sada viiskümmend tuhat) Eesti krooni (EEK), mis on deponeeritud prokuratuuri deposiitarvele.“ (Harju Maakohtu 02.juuli.2008. a otsus nr 1-08-1248)

Kõige väiksem ühekordselt konfiskeeritud rahasumma ühe kohtuotsusega oli 12,78 eurot. (Harju Maakohtu 13.veebruari 2008. a otsus nr 1-08-218)

Laiendatud konfiskeerimist kohaldati kohtulahendites 24 korral. KarS § 184 lg 1 järgi süüdimõistetutelt konfiskeeriti KarS § 83² alusel vara 6-l, KarS § 184 lg 2 järgi süüdimõistetutelt 16-l ja KarS § 184 lg 2¹ järgi süüdimõistetutelt kahel korral. Laiendatud konfiskeerimisega võeti süüdistatavalt sularaha kokku ära 87 682,18 eurot, millest olid kuldehted 4494,45 euro väärtusega. Lisaks konfiskeeriti kolm mootorsõidukit, millest 2 oli

sõidua autod ning 1 mootorratas. Nimetatud sõidukite väärtust ei ole kohtuotsustes välja toodud, seetõttu ei saa neid arvutada äravõetud vara üldsumma juurde.

Kõige suurem summa konfiskeeriti ühe kohtuotsuseraames kokku 26069,7 eurot. Nimetatud kohtuotsusega mõisteti üldmenetluse korras isikud süüdi KarS § 184 lg 2¹ p1 järgi. Samas kohtulahendis oli laiendatud konfiskeerimise tagamiseks arestitud ka kinnistu, kuid seoses sellega, et kinnistu oli seatud pangalaenu tagatiseks panga kasuks, vabastati kinnistu aresti alt. „Harju Maakohtu 14.11.2007 määrusega arestitud Deniss Zlobin`ile kuuluvale kinnistule aadressil Xxx Harjumaa, registriosa number xxx , katastritunnus 65301:007:0337, pidala 2001 ruutmeetrit (elamumaa) on seatud pangalaenu tagatiseks SEB Ühispank kasuks hüpoteek väärtusega 3 miljonit krooni, siis tuleb nimetatud vara vabastada aresti alt.“ (Harju Maakohtu 16.juuni 2008. a otsus nr 1- 08-3477)

Konfiskeerimise asendamist 2008. aastal Harju Maakohtus ei kohaldata.

Konfiskeerimiste kohaldamine Harju Maakohtus 2011. aastal

KarS § 184 alusel süüdimõistetud isikutelt konfiskeeriti 2011. aastal süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine, eseme või süüteo ettevalmistamiseks kasutatud eseme. Lisaks konfiskeeriti sularaha, nii kohalikus valuutas, kui ka välisvaluutas, sõidukeid, elektroonikat ja korter ning haagissuvila. Süüdistatavate puhul, kellelt vara konfiskeeriti jõustusid kohtuotsused KarS § 184 lg 1, § 184 lg 2 või § 184 lg 2¹ alusel.

KarS § 184 lg 1 järgi süüdimõistetute puhul kohaldati konfiskeerimisi 27-l erineval korral, KarS § 184 lg 2 järgi süüdimõistetute puhul 45-l korral ning KarS § 184 lg 2¹ järgi süüdimõistetute puhul 8-l korral.

Kolmandatele isikutele kuuluvat vara konfiskeeriti 2011. aastal 7 kohtuotsuse jõustumisel. Enamikel juhtudel kohaldati kolmandate isikutele kuuluva vara konfiskeerimiseks KarS § 82² lg 2 aluseid, ühel korral ka KarS § 83¹ lg 2 p 1. Konfiskeeritud esemeteks olid peamiselt sõidukid, mida konfiskeeriti kolmandatelt isikutelt kokku 9. Kuna konfiskeeritud sõidukite puhul ei ole kohtuotsuses väljatoodud nende väärtusi, ei saa lõplikult hinnata konfiskeeritud vara väärtust kokku.

Näiteks on Harju Maakohtu 22.11.2011 otsuses märgitud: „KarS § 83’2 lg 1 ja lg 2 p 1 alusel konfiskeerida alljärgnev vara, mille kolmas isik Ljudmilla Žemerikina on omandanud täielikult Vjatšeslav Potomstvennõi arvel: - kolmandale isikule Ljudmilla Žemerikina’le kuuluv ja Vjatšeslav Potomstvennõi kasutuses olnud sõiduauto Mercedes-Benz E270CDI, registreerimismärgiga xxx (väljalaskeaasta 2002, VIN WDB2110161A121), mis Harju Maakohtu 05.08.2009 määrusega on käesolevas kriminaalasjas konfiskeerimise tagamiseks arestitud.“ (Harju Maakohtu 22. novembri2011. a otsus nr 1-11-7237)

Kolmandatele isikutele ja osaliselt süüdimõistetutele kuuluvaid kinnistuid konfiskeeriti kokku kaks: „Konfiskeerida kohtuotsuse jõustumisel: KarS § 83’2 lg 1 ja lg 2 p 1 alusel riigi tuludesse Anatoli Tsiganivski ning kolmandate isikute Ž T (ik xxx), OT (ik xxx) ja M T (ik xxx) kaasomanduses olev kinnistu, mis on kantud Harju Maakohtu kinnistusosakonna Tallinna linna ja Harjumaa kinnistusjaoskonna kinnistusregistri registriosasse nr xxx (katastritunnus xxx). Arestitud kinnistu pindala – 2510 m², kinnistu sihtotstarve – elamumaa 100%, asukoht – Harju maakond, Xxx kuuluvus – ühisomanikud Ž T ja Anatoli Tsiganivski 1/2 kaasomandist, M T ¼ kaasomandist, O T 1/4 kaasomandist. Nimetatud kinnistu on Harju Maakohtu 01.12.2010.a. määruse alusel konfiskeerimise tagamiseks arestitud; KarS § 83’2 lg 2 p 1 alusel riigi tuludesse kolmanda isiku Ž T (ik xxx) omanduses oleva kinnistu, mis on kantud Harju Maakohtu kinnistusosakonna Harjumaa kinnistusjaoskonna kinnistusregistri registriosasse nr xxx (katastritunnus xxx). Arestitud kinnistu pindala – 19,99 ha, sihtotstarve – maatulundusmaa, asukoht – Xxx, Vareti. Nimetatud kinnistu on Harju Maakohtu 01.12.2010.a. määruse alusel konfiskeerimise tagamiseks arestitud.“ (Harju Maakohtu 26. septembri 2011. a otsus nr 1-11-5611)

Süüteo toimepanemise tulemusena konfiskeeriti Harju Maakohtus 2011. aastal vara kokku 31- l korral. KarS § 184 lg 1 järgi süüdimõistetutelt konfiskeeriti KarS § 83’1 alusel vara 16-l ja KarS § 184 lg 2 järgi süüdimõistetutelt 14-l ja KarS § 184 lg 2’1 järgi süüdimõistetutelt 1-l korral.

Peamiseks konfiskeeritud varaks oli sularaha, mida konfiskeeriti kokku 14 401,89 eurot. Lisaks konfiskeeriti sülearvuti ja kolmel korral sõidukid. Sülearvuti väärtuseks on väljatoodud 319,65 eurot ning sõiduauto Audi A6 ja Mercedes-Benz C200 puhul oli väljatoodud ligikaudseteks väärtusteks 3834,70 eurot ja 6500 eurot. Kolmanda sõiduki BMW 530D

ligikaudset väärtust ei ole väljatoodud. Arvutuslikult konfiskeeriti vara kokku 25 056,24 eurot.

Laiendatud konfiskeerimist kohaldati 2011. aastal kokku 39-l korral. Nende kordadega konfiskeeriti kokku sularaha 101464,45 eurot. Sõidukeid konfiskeeriti 17-l, elektroonikat 3-l, sh arvutid, mobiiltelefonid, televiisorid, ning kinnistuid 3-l korral.

Kuivõrd kriminaalajades tuvastati kriminaaltulu äratarvitamisi, siis kohaldas kohus 2011. aastal Harjumaal ka laiendatud konfiskeerimisi.

Kohus on asunud erinevatele seisukohtadele ka ühe kohtuotsuse raames konfiskeerimiste kohaldamisel. Nimelt konfiskeeris kohus mobiiltelefoni iPhone, kuid jättis konfiskeerimata kaks samuti kohtueelses menetluses ära võetud mobiiltelefoni (Harju Maakohtu 10. Oktoobri 2011. a otsus nr 1-11-10364). Harju Maakohus on 17.10.2011 otsuses nr 1-11-10364 põhjendanud konfiskeerimist lühidalt järgmiselt: „Harju Maakohtu 11.08.2011. a määrusega on arestitud Sergei Berd vara: sularaha summas 450.- eurot, mis asub Põhja Prefektuuri tagatiskontol, mobiiltelefon Apple iPhone ning televiisorid Samsung mudel LE32S71B ja LE40A567P2W, mis asuvad Põhja Prefektuuri asitõendite hoidlas - konfiskeerida ja kanda riigituludesse KarS § 83² lg 1 alusel kohtuotsuse jõustumisel.“

Kinnistute konfiskeerimisel oli üheks konfiskeeritavaks varaks kurjategijale kuuluv korter, kes mõisteti süüdi nii KarS § 184 lg 2 p 2, kui ka KarS § 188 lg 2 p 2 järgi kvalifitseeritavate kuritegude toimepanemises. Kuritegu seisnes selles, et isik oli omandanud narkootilist ainet marihuanat suures koguses ning mida hoidis enda korteris, kus kasvatas kanepitaimi. Lisaks konfiskeeriti isikult sularaha, mobiiltelefon ja sõiduauto. Konfiskeerimise aluseks rakendati KarS § 83² ning kõik varad kanti riigituludesse. (Harju Maakohtu 08. veebruari 2011. a otsus nr 1-10-978).

Harju Maakohtu 24.03.2011 otsusega nr 1-11-3567 konfiskeeriti laiendatud konfiskeerimisega ainult sularaha summas 1433 eurot. Lisaks antud summale oli süüdimõistetult ära võetud varade hulgas nii ehteid, fotoaparaat, mobiiltelefon iPhone, sülearvuti, kuid kohus ei kohaldanud nimetatud esemete suhtes konfiskeerimist põhjendades seda järgnevalt: „Vastavalt KarS § 83¹ lg 3 sättele võib kohus jätta täielikult konfiskeerimata vara, kui vara väärtus on vara hoiu-, võõrandamis- või hävitamiskuludega võrreldes ebaproportsionaalselt väike. Kuna Oleg Hristitš'ilt ära võetud esemete, s.o. arvuti väline

kõvaketas Platinum, fotoaparaat Olympus, kollasest metallist kett, kollasest metallist plaat, valgest metallist münt, käekell Michael Kors, sülearvuti koos laadijaga, mobiiltelefon Nokia koos Zen sim-kaardiga, mobiiltelefon Samsung, mobiiltelefon Iphone väärtust ei ole tuvastatud ning prokurör palus konfiskeerida ainult sülearvuti, kolm mobiiltelefoni ja fotoaparaadi, siis on kohtu arvates vara väärtus vara võõrandamiskuludega võrreldes ebaproportsionaalselt väike. Seega ei pea kohus vajalikuks nimetatud esemete konfiskeerimist ning need kuuluvad tagastamisele kohtuotsuse jõustumisel Oleg Hristitš'ile.“

Ühel korral konfiskeeriti Harju Maakohtu 26.09.2011 otsusega nr 1-11-5611 vara, mis oli saadud kriminaalsel teel saadu mahamüümiseega. Võõrandatud varaks oli sõiduauto, mille võõrandamisest saadi 12 350 eurot. Kohus põhjendas konfiskeerimist järgmiselt: „KarS § 83'2 lg 1 alusel riigi tuludesse süüdistatavale Andrei Malahhov'ile kuulunud sõiduauto Toyota Hilux N2S (4WD), väljalaske aasta 2007, VIN-kood AHTFR22G206009952, Hispaania registreerimisnumber XXX, võõrandamisest saadud raha summas 12 350 eurot, mis on kantud Politsei- ja Piirivalveameti tagatiskontole. Nimetatud sõiduauto arestiti Harju Maakohtu 01.12.2010.a. määruse alusel konfiskeerimise tagamiseks. Harju Maakohtu 19.04.2011.a. määruse alusel võõrandati arestitud sõiduauto Andrei Malahhov`i nõusolekul ja võõrandamisest saadud 12 350 eurot arestiti.“

Konfiskeerimise asendamist kohaldati 2011. aastal 11-l korral. KarS § 184 lg 1 järgi jõustunud otsustes kohaldati konfiskeerimise asendamist 5-l, KarS § 184 lg 2 puhul 2-l ning KarS § 184 lg 2'1 puhul 4-l korral.

Süüdimõistetutelt nõuti 2011. aastal Harju Maakohtu poolt kokku välja 175 557,32 eurot. Sellest summast mõisteti ühe kohtuotsuse raames süüdistatavalt välja kõige rohkem 50 000 eurot, mis on erandlik juhus, ka seetõttu, et isik mõisteti süüdi KarS § 184 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, mis seisnes selles, et tema omandas vähemalt 974,9 grammi narkootilist ainet amfetamiini, mida hoidis enda elukohas. Toimepandud kuriteo eest mõisteti süüdistatavale karistuseks vangistus 3 aastat ja 6 kuud. Lisaks konfiskeeriti süüdimõistetult KarS § 83'2 alusel sõiduauto.

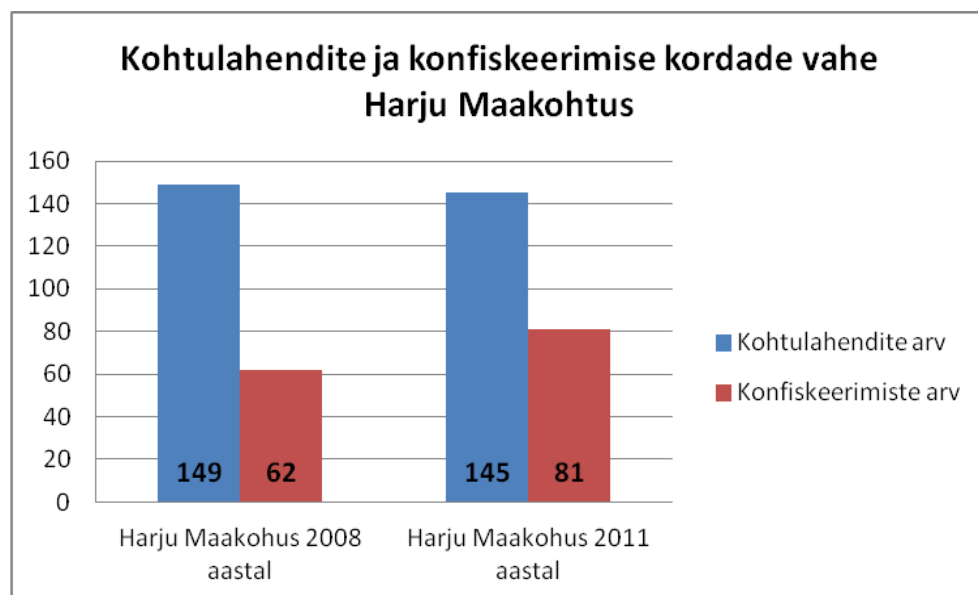
„KarS § 83'2 lg 1 ja KarS § 84 alusel kohaldada laiendatud konfiskeerimise asendamist ning kohustada Aleksandr Bernhard'i täitma hiljemalt 3 aasta jooksul karistuse kandmisest vabanemisest konfiskeerimisnõuet 50 000 euro ulatuses. Konfiskeerimise tagamiseks arestitud kolmanda isiku VBi ja Aleksandr Bernhardi ühisvara – Harjumaal, XXX asuv

kinnistu (nr XXX) suhtes tühistada keelumärke konfiskeerimisnõude täitmisel.“ (Harju Maakohtu 22.11.2011 otsus nr 1-11-7237)

Harju Maakohtu 08.04.2011 otsusega nr 1-11-3507 on kohus selgitanud 15161,72 euro väljanõudmist konfiskeerimise asendamist rakendades järgnevalt: „Kriminaalasjas ei ole Aleksei Missuro andnud veenvaid ja usutavaid selgitusi või esitanud tõendeid, et sularaha summas 237 229,40 krooni on omandatud õiguspäraselt saadud vahendite arvel. Kohus arvestab Aleksei Missuro elatustaseme erinevusi tema kasutuses olnud ametlikest vahenditest (ametlik sissetulek 2009 aastal üksnes 1 957 krooni). Eeltoodust tulenevalt leiab kohus, et Aleksei Missuro kontole ja tema abikaasa kontole tema poolt pandud sularaha kokku summas 237 229,40 krooni tuleks konfiskeerida KarS § 83² lg 1 tulenevalt, kuivõrd kõnealuseid summad on äratarvitatud, tuleb sularaha summas 237 229,40 krooni konfiskeerida KarS § 84 alusel.“ (Harju Maakohtu 08. aprill 2011. a otsus nr 1-11-3507)

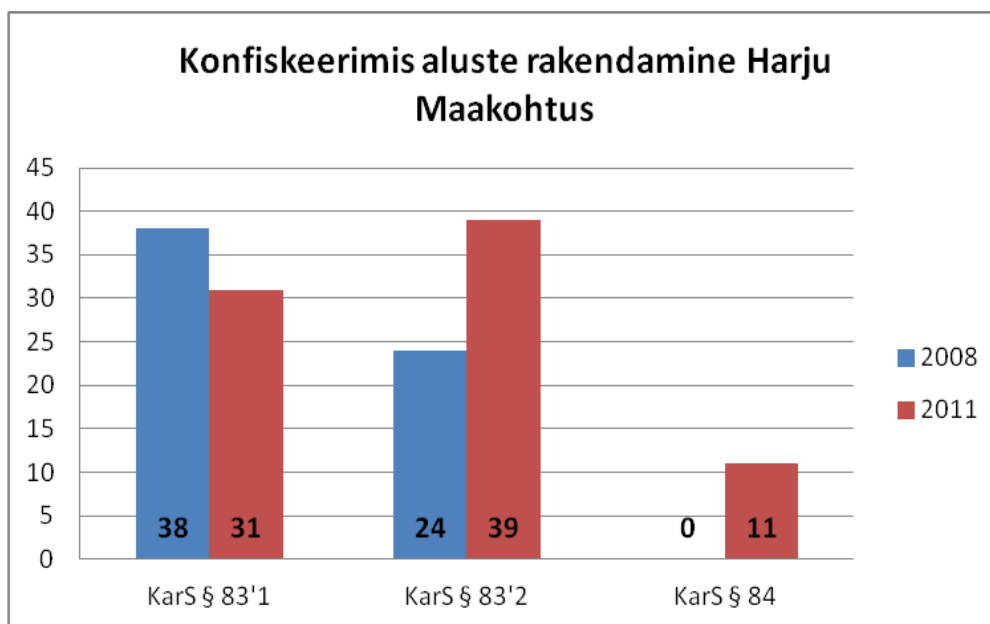
Harju Maakohtus kohaldatud konfiskeerimiste võrdlus

Võrreldes kahe aasta jooksul toimunud konfiskeerimiste arvu on Harju Maakohtus konfiskeerimiste kohaldamine tõusnud. 2008. aastal kohaldati Harju Maakohtus jõustunud kohtulahendite puhul konfiskeerimisi 62-l korral. Võrreldes seda 2011. aastaga tõusis konfiskeerimiste arv 76,5%, mil kohaldati konfiskeerimisi 81-l korral. 2008. aastal Harju Maakohtus jõustunud kohtulahendite ja konfiskeerimise kordade vahe oli 41,6 %. 2011. aastal oli nimetatud vahe tõusnud juba 55,8%-ni (vt joonis nr 1).

Joonis nr 1. Kohtulahendite ja konfiskeerimiste arvu võrdlus Harju Maakohtus

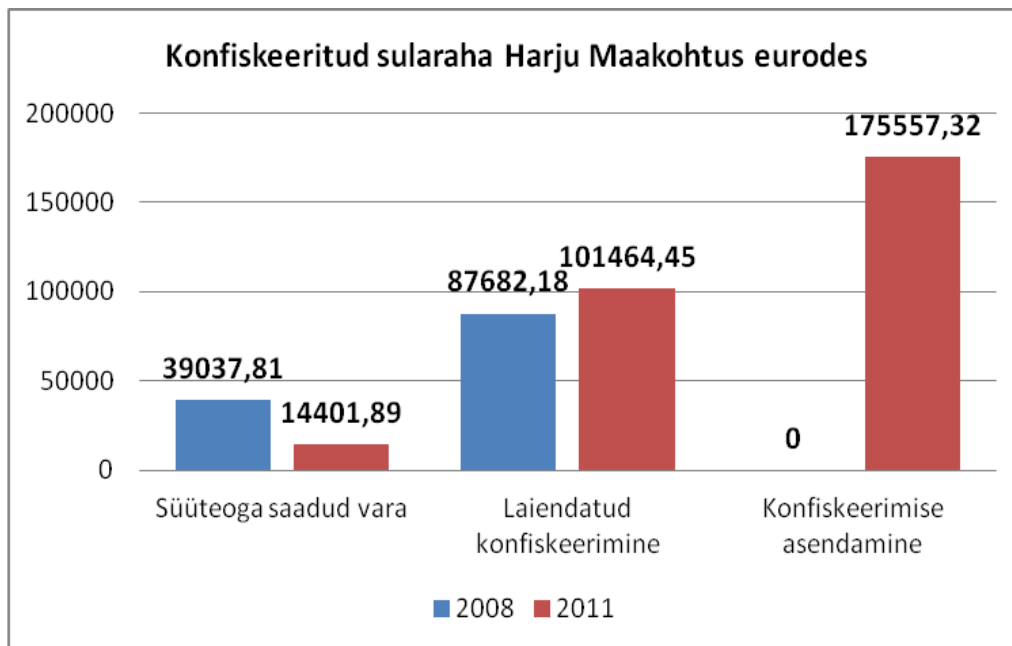
Konfiskeerimisaluste kohaldamisel on Harju Maakohtus näha laiendatud konfiskeerimise rakendamise tõusu võrreldes süüteo toimpanemise tulemusel saadud vara konfiskeerimisega (vt joonis nr 2). Asjaolu on tingitud kas sellest, et süüdimõistetute puhul on kohaldatud rangemaid karistusi (üle 3 aastane vangistus) ja süüdimõistetud isiku poolt on vara antud üle kolmandale isikule.

Joonis nr 2. Konfiskeerimis aluste rakendamine Harju Maakohtus

Eeltoodud joonisel on näha, et Harju Maakohtus on konfiskeerimisalustena rakendatud KarS § 83; § 83'1, § 83'2 kui ka § 84-a. 2008. aastal rakendati konfiskeerimisi 62-l korral, sellest moodustas 61,3 % KarS § 83'1 ja 38,7 % KarS § 83'2. KarS § 84 ei rakendatud. 2011. aastal rakendati konfiskeerimisi 81-l korral, sellest moodustas 38,3 % KarS § 83'1, 48,2 % KarS § 83'2 ja 13,6 % KarS § 84.

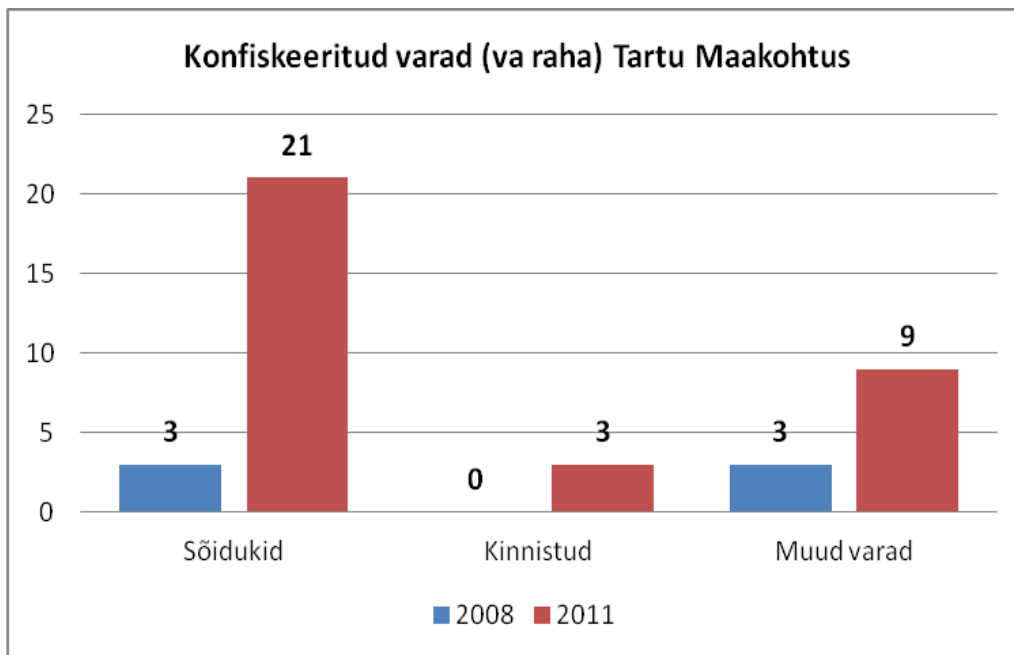
Varadest, mida KarS § 184 järgi süüdimõitetutelt konfiskeeriti ning kanti riigi tuludesse on esikohal sularaha. Joonisel on väljatoodud Harju Maakohtus nii 2008. kui ka 2011. aastal konfiskeeritud sularaha määr erurodes ning kui palju sellest rahast on konfiskeeritud erinevate konfiskeerimis alustega (vt joonis nr 3).

Joonis nr 3. Konfiskeeritud sularaha Harju Maakohtus aastatel 2008 ja 2011.

Eeldoodud jooniselt on näha, et 2008. aasta erineb konfiskeeritud raha üldsumma põhjal 2011. aastast tunduvalt, kuna 2008. aastal konfiskeeriti sularaha kokku 126 719,99 eurot, siis 2011. aastal seevastu 291 423,66 eurot. Aastate vaheline erinevus, ei saa olla tingitud jõustunud kohtulahendite arvust, sest nende määr oli mõlema aasta jooksul üsnagi võrdne. Erinevuse toob kindlasti välja konfiskeerimiste kohaldamiste arv ning 2011. aastal konfiskeerimise asendamise kohaldamine. Asjaolud näitavad, et üha enam on hakatud Harju Maakohtus konfiskeerima kuritegelikul teel saadud tulu erinevaid konfiskeerimisaluseid kasutades.

Sarnaselt raha konfiskeerimisega on Harju Maakohtus jõusnud kohtulahenditega muude süüteo toimepanijale kuuluva varade konfiskeerimine suurem 2011. aastal. See näitab seda, et pannakse suuremat rõhku ka varade tuvastamisele, mitte ainult raha ära võtmisele, mida on süüteo toimepanija valduses olles lihtsam tõlgendada, kui süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara või kuriteo toimepanemise vahendit. Enamikel juhtudel on ka riigi tuludesse kantud varade konfiskeerimisel kasutatud aluseks KarS §-i 83². Joonisel 4 on välja toodud muude konfiskeeritud varade hulk Harju Maakohtus aastatel 2008. ja 2011. (vt joonis nr 4).

Joonis nr 4. Konfiskeeritud varad (va raha) Harju Maakohtus aastatel 2008 ja 2011.

Joonisel nr 4 on näha KarS § 184 järgi süüdimõistetutelt konfiskeeritud sõidukite arvu. 2011. aastal, mil konfiskeeriti kokku 21 sõidukit on konfiskeeritud sõidukite seas süüteoaga saadud varadena konfiskeeritud vaid 3 sõidukit. Ülejäänud 17 juhul kohaldati sõidukite suhtes KarS §-i 83² ning ühel korral pöörati koheselt täitmisele sõiduki konfiskeerimine seoses konfiskeerimise asendamise tulemusel väljanõutud summa katteks. Kinnistuid konfiskeeriti ühel korral, millest üks oli korter. Lisaks oli veel üks kinnistu, mida küll ei konfiskeeritud, kuid jäeti aresti alla tingimustega, et peale karistuse kandmist tasub süüdimõistetu kolme aasta jooksul temalt KarS § 84 alusel väljanõutud summa. 2008. aastal seevastu ei konfiskeeritud ühtegi kinnistut. Muude riigi tuludesse kantud varade hulgas esines enamasti elektroonika sh kallimad mobiiltelefonid (iPhone ja Vertu), arvutid, televiisorid ning lisaks väärtuslikud ehted.

2.2. Tartu Maakohtu konfiskeerimiste analüüs

Analüüsiks on väljatoodud Tartu Maakohtu, so Tartu kohtumaja, Viljandi kohtumaja, Jõgeva kohtumaja, Põlva kohtumaja, Valga kohtumaja ja Võru kohtumaja kohtuotsused.

Tartu Maakohtus kohaldati lisaks asitõendite ära võtmisele konfiskeerimisi 2008. ja 2011. aastal kokku 16 korda. 2008. aastal kohaldati 36 jõustunud kohtulahendi konfiskeerimist 5-l korral.

Kohtulahendites on KarS § 184 järgi kvalifitseeritavate narkokuritegude peamiseks menetlusliigiks nii 2008., kui ka 2011. aastal kokkuleppemenetlus. Nimetatud menetlusliigi kasutamise suur arv tuleneb autori arvates narkokuritegude eripärast ja konfiskeerimiste kohaldamisele otsest mõju ei avalda. Kokkuleppemenetlusest vähem arutati konfiskeerimise kohaldamist üldmenetluse ning lühimenetluse raames. Teisi menetlusliike ei kasutatud.

Konfiskeerimiste kohaldamine Tartu Maakohtus 2008. aastal

KarS § 184 alusel süüdimõistetud isikutelt konfiskeeriti Tartu Maakohtus 2008. aastal peamiselt sularaha ja 1-1 korra sõiduk. Kõigi süüdistatavate puhul, kellelt vara konfiskeeriti jõustusid kohtuotsused KarS § 184 lg 2 alusel, mis tähendab seda, et isikud olid eelnevalt pannud toime narkokuriteo või panid kuriteo toime grupis, kokku kohaldati KarS § 184 lg 2 järgi süüdimõistetute puhul konfiskeerimisi 5-1 korral. Tartu Maakohtu 08.04.2008 otsusest nr 1-08-1991 nähtub, et kohus ei kohaldanud kriminaalmenetluse raames konfiskeerimist ja eraldas kriminaalasjast KrMS § 403'1 alusel materjali eraldi konfiskeerimismenetluse alustamiseks. Enamus konfiskeeritud varadest kuulusid kuriteo toimepanijale.

Kuivõrd narkootikumide käitlemise eesmärk on materiaalne tulu, eeskätt raha näol, siis on konfiskeerimise üks eesmärkidest saada kuriteo toimepanijalt kätte tulu, mida ta narkootikumide müügist, vahendamisest on saanud. Narkootikumide käitlemisest saadud tulu konfiskeeriti KarS § 83'1 alusel neljal korral. Konfiskeeritavaks objektiks oli kõikidel juhtudel sularaha. Kokku konfiskeeriti KarS § 83'1 alusel 4441,4 eurot, millest ühe kordselt konfiskeeriti suurim summa 1695 eurot.

2008. aastal kohaldati Tartu Maakohtus laiendatud vara konfiskeerimist KarS § 83'2 lg 2 alusel ühel korral seoses kolmanda isiku nimel oleva sõiduki Ford Focus konfiskeerimisel.

2008. aastal Tartu Maakohtus konfiskeerimise asendamist ei kohaldatud.

Konfiskeerimiste kohaldamine Tartu Maakohtus 2011. aastal

KarS § 184 alusel süüdimõistetud isikutelt konfiskeeriti Tartu Maakohtus 2011. aastal lisaks asitõenditele sularaha, sülearvuteid, fotoaparaat, sõiduk ning kahel korral mobiiltelefone. Konfiskeerimisi kohaldati kokku 9-1 korral, ning sellest 2-1 korral mõisteti isikud süüdi KarS § 184 lg 1 alusel, ülejäänud 7-1 korral mõisteti isikud süüdi KarS § 184 lg 2 alusel.

Kõik konfiskeeritud varad kuulusid kuriteo toimepanijatele ning nende suhtes kohaldati KarS § 83, KarS § 83'1, KarS § 83'2 või KarS § 84 sätestatud. Kolmandatele isikutele kuuluvaid varasid ei konfiskeeritud.

Narkokuriteo toimepanemise tulemusena konfiskeeriti KarS § 83'1 lg 1 alusel vara kokku 7-l korral. Kõigil jõustunud kohtulahendites konfiskeeriti sularaha ja 1-l korral sõiduauto BMW. Kokku konfiskeeriti süüteo toimepanemise tulemusena sularaha 3876,08 eurot. Kõige suurem summa sularaha konfiskeeriti ühekordselt vara konfiskeerimise ja vara laiendatud konfiskeerimise alusel 1438,91 eurot.

Laiendatud vara konfiskeerimist kohaldati 1-e korra KarS § 184 lg 2 järgi süüdimõistetud isiku suhtes. Nimetatud juhul tõi kohus konfiskeerimise alustena välja nii KarS § 83'1, kui ka § 83'2, mille tulemusel konfiskeeriti sularaha 1438,91 eurot ning digitaalne fotoaparaat Olympus SP-550UZ ja sülearvuti Lenovo IdeaPad S10-3s. Kuna kohtuotsuses ei ole väljatoodud nimetatud elektroonikaseadmete väärtusi, ei saa neid arvutada laiendatud konfiskeerimise rakendamise tulemusena konfiskeeritud varade kogusumma juurde.

Laiendatud konfiskeerimist teostati Tartu Maakohtu 26.10.2011 otsuses nr 1-11-9408, kus kohus põhistas konfiskeerimist järgmiselt: „KarS § 184 lg 5 p 2, § 83'1 lg 1 ja § 83'2 lg 1 alusel konfiskeerida Tartu Maakohtu määrusega konfiskeerimise tagamiseks arestitud Jaak Sisaski elukoha Tartus XXX läbiotsimise käigus 10.03.2011 a ära võetud sularaha 700 eurot ja 1000 Eesti krooni, so 63.94 eurot (sularaha asub Politsei-ja Piirivalveameti tagatiste tulukontol) ning digitaalne fotoaparaat Olympus SP-550UZ maksumusega 160 eurot, mis asub kriminaalasja juures.“

Konfiskeerimise asendamist kohaldati 2-l korral, millest mõlemad olid kokkuleppemenetluse raames ning ühes mõisteti isik süüdi KarS § 184 lg 1 järgi ning 1-l korral KarS § 184 lg 2 p 2 järgi. Kokku mõisteti konfiskeerimise asendamiseks süüdistatavatelt välja 653.50 eurot. Kõige rohkem ühe korraga välja mõistetud summa oli 593,50 eurot, mille süüdistatav oli omandanud narkootilise aine amfetamiini müügist, kuid saadud tulu oli ära kulutatud.

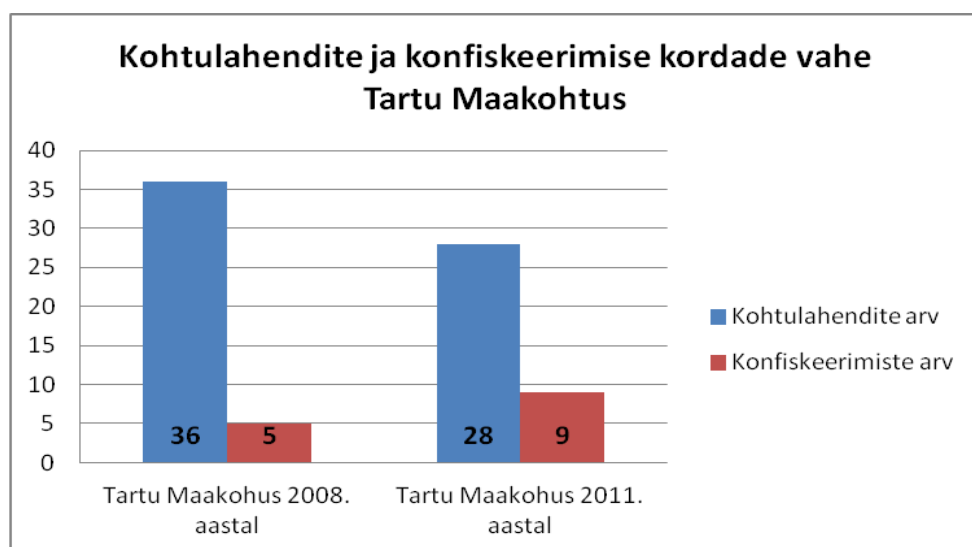
Tartu Maakohtu 26.10.2011 otsuses nr 1-11-9408 toob kohus välja konfiskeerimise asendamise selgituse: „KarS § 84 alusel välja mõista Ebe Haanilt konfiskeerimise

asendamiseks 593.50 (1063.50 – 470= 593.50) eurot. Kuriteoga saadud tulu: 275 grammi amfetamiini x 2, 7 eurot (15 -12,3 = 2,7) = 742,5 eurot, 20 grammi amfetamiini (10.03.2011) x 15 eurot = 300 eurot, 3 tabletti x 7 eurot = 21 eurot. Kokku 1063.50 eurot.

Konfiskeerimise asendamist on kohaldatud Tartu Maakohus 05.09.2011 otsuses nr 1-11-8318, kus isikut karistati KarS § 184 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises alla 3 aastane vangistusega. Kohtuotsusega mõisteti temalt välja 60 eurot, vaatamata sellele, et kohtueelses menetluses oli tuvastatud, et süüdistatav oli saanud narkootilise aine müügist tulu vähemalt 230 eurot. Kohus põhjendas asjaolusid järgnevalt: „Harri Mitrovski on saanud narkootilise aine müügist kriminaalset tulu vähemalt 230 eurot. Saadud raha on ta oma tarbeks ära kulutanud. Prokurör taotleb arestitud rahasumma 60 euro osas konfiskeerimise asendamist. Kuna tegemist on kokkuleppes kindlas summas väljendatud rahalise nõudega, leiab kohus, et halvendamata süüdistatava olukorda, on võimalik Harri Mitrovskilt KarS § 84 alusel välja mõista konfiskeerimise asendamiseks 60 eurot.“

Tartu Maakohtus kohaldatud konfiskeerimiste võrdlus

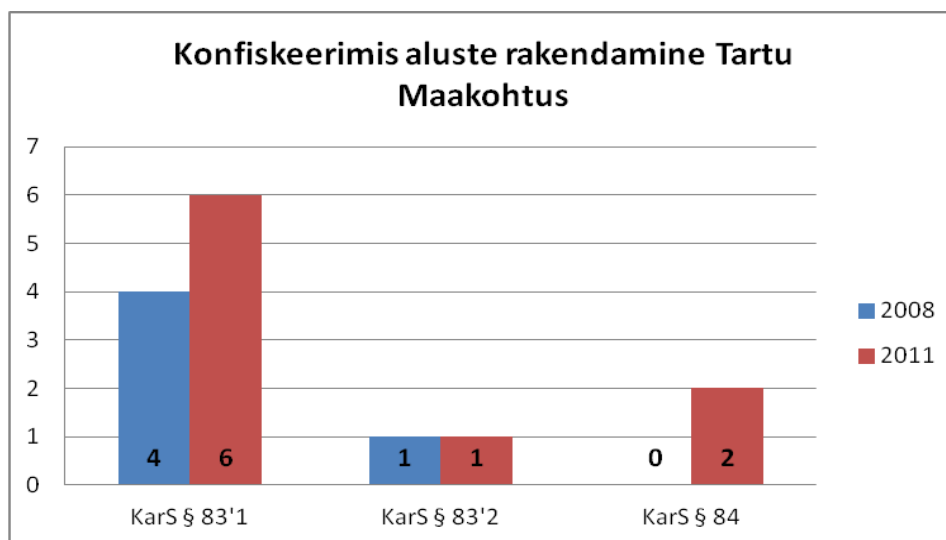
Kahe erineva aasta jooksul Tartu Maakohtus toimunud konfiskeerimiste arve võrreldes tõusis konfiskeerimiste hulk 55%. Jõustunud kohtulahendite ja konfiskeerimise kordade arvu võrreldes oli see 2008. aastal 13,8% ja 2011. aastal 32,1% (vt joonis nr 5).

Joonis nr 5. Kohtulahendite ja konfiskeerimiste arvu võrdlus Tartu Maakohtus

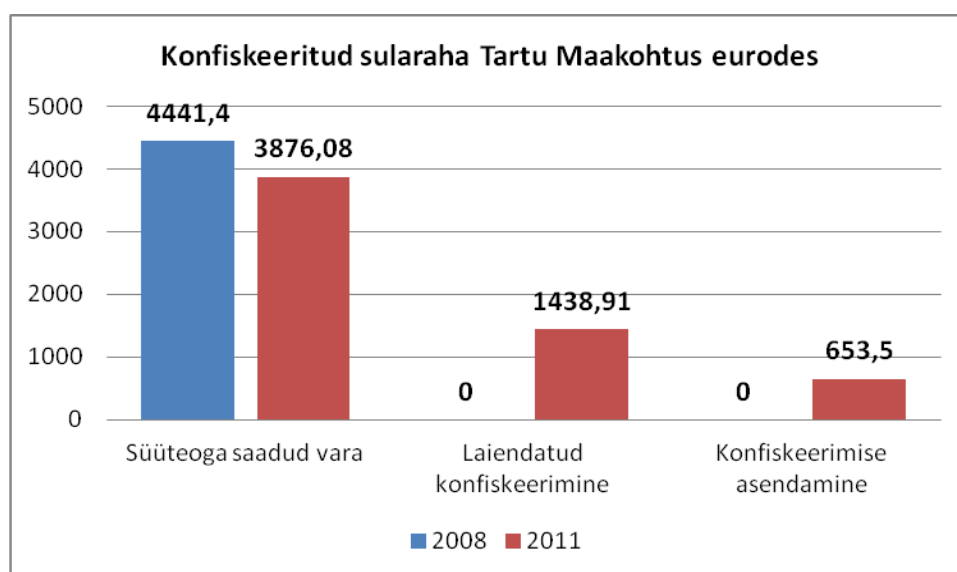
Sarnaselt Harju Maakohtuga on Tartu Maakohtus rakendatud kõiki konfiskeerimise aluseid, kuid arvu poolest on see kordades väiksem, kui Harju Maakohtus. 2008. aastal rakendati

Tartu Maakohtus konfiskeerimisi 5-l korral, millest 20% moodustas KarS § 83'1 ja 80% KarS § 83'2. KarS § 84 ei rakendatud. 2011. aastal rakendati konfiskeerimisi 9-l korral ning sellest moodustas 66,7% KarS § 83'1, 11,1% KarS § 83'2 ja 22,2% KarS § 84. Alltoodud joonisel on väljatoodud rakendatud konfiskeerimise aluste korrad Tartu Maakohtus nii 2008. kui ka 2011. aastal (vt joonis nr 6).

Joonis nr 6. Konfiskeerimis aluste rakendamine Tartu Maakohtus

Tartu Maakohtus on konfiskeeritud varana esikohal sularaha, mida kahe aasta puhul konfiskeeriti süüdistatvalt raha ära võtmisega ning selle väljanõudmisega kokku 10409,89 eurot. Joonisel nr 7 on väljatoodud Tartu Maakohtus nii 2008. kui ka 2011. aastal konfiskeeritud sularaha määr erurodes ning kui palju sellest rahast on konfiskeeritud erinevate konfiskeerimis alustega (vt joonis nr 7).

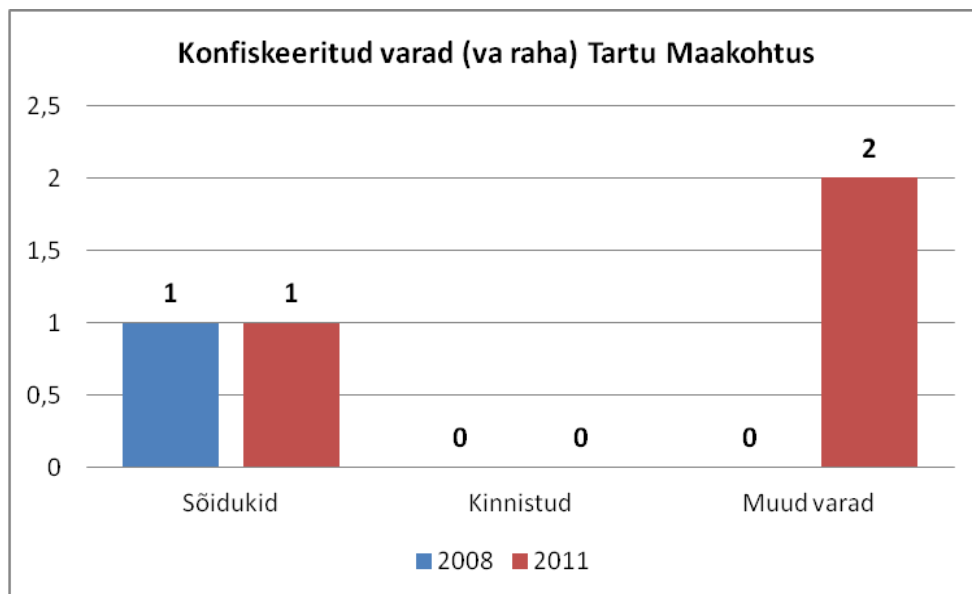

Joonis nr 7. Konfiskeeritud sularaha Tartu Maakohtus aastatel 2008 ja 2011.

Kahte aastat võrreldes on raha konfiskeerimine tõusnud 2011. aastal tunduvalt. Eelkõige võib asjaolu tingitud olla erinevate konfiskeerimisaluste rakendamisest. Positiivseks asjaoluks on ka kindlasti see, et KarS § 184 järgi jõustus 2011. aastal kohtu otsuseid vähem ning konfiskeerimisi kohaldati enamatel kordadel, kui 2008. aastal. Tartu Maakohtus rakendati ka analüüsitud kohtulahenditest peale kohtuotsusejõusumist ühel korral konfiskeerimismenetlust.

Kuna kõigis analüüsitud kohtulahendites ei ole väljatoodud muude riigi omandisse konfiskeeritud varade ligikaudseid väärtusi, ei saa autor neid arvutada konfiskeeritud varade üldsumma juurde, sest järeldus ei oleks täpne. Seega toob autor eraldi välja muude varade hulga, mis konfiskeeriti süüteoimepanijatelt.

Tartu Maakohtus on KarS § 184 järgi süüdimõistetutelt riigi tuludesse konfiskeeritud varade hulk väike. 2011. aastal muutus see arv vaid muude varade pinnalt. Joonisel nr 8 on väljatoodud muude konfiskeeritud varade hulk Tartu Maakohtus aastatel 2008 ja 2011 (vt joonis nr 8).

Joonis nr 8. Konfiskeeritud varad (va raha) Tartu Maakohtus aastatel 2008 ja 2011.

Mõlemal aastal konfiskeeriti Tartu Maakohtus üks sõiduk, 2008. aastal oli selle aluseks KarS § 83'2 ning 2008. aastal KarS § 83'1. 2011. aastal konfiskeeriti KarS § 83'2 alusel lisaks veel üks fotoaparaat ning sülearvuti. Teist liiki varade vähest konfiskeerimist võrreldes rahaga võib tulenda autori arvates sellest, et menetluse läbiviimisel ei uurita kurjategijale kuuluvaid ja/või temaga seotud varasid piisavalt. Antud asjaolu võib tuleneda omakorda väiksemast töötajate ressursist võrreldes Harjumaaga, samuti narkokuritegude käigus käideldud

narkootikumide kogusest, so kogused on väiksemad ja seega ka saadud tulu väiksem. Samuti on ka KarS § 184 järgi kvalifitseeritavate kuritegude toimepanemise arv väiksem, millest tuleneb ka jõustunud kohtulahendite väiksem arv. Lisaks võib varade konfiskeerimist mõjutada ka karistuse määr, kuna KarS § 83'2 rakendamine eeldab vähemalt kurjategijale üle kolme aastase vangistuse mõistmist.

2.3. Põhja ja Lõuna Ringkonnaprokuratuuri meetodika varade konfiskeerimisel

Lõuna ja Põhja Ringkonnaprokuratuuri haldusalasse jäävate Tartu Maakohtu ja Harju Maakohtu poolt kohaldatud konfiskeerimiste meetodikast täielikuma ülevaate saamiseks viis käesoleva töö autor 2012. aasta maikuu läbi ekspertintervjuud narkokuritegusid menetlevate prokuröridega. Küsimustele vastasid kaks Lõuna Ringkonnaprokuratuuris töötavat prokuröri ja Põhja Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokurör. Lisaks küsitles autor Riigiprokuratuuri riigiprokuröri, kelle menetlusse kuuluvad kõigi astme kohtute piiriülesed ja muude eriti raskete organiseeritud või avalikkuses suurt kõlapinda leidnud kuriteod.

Küsitlusest selgus, et konfiskeerimiseks vajalike tõendite kogumine algab juba kriminaalmenetluse alustamise hetkest. Lisaks kogutakse tõendeid ka jälitustoimingutega, kui võrd narkokuriteod on olemuselt peitkuriteod (vt lisa nr 2).

Kõigil prokuröridel on ühine eesmärk – tõendada, et isiku elatustase ei ole vastavuses tema varandusliku seisuga. Erinevus erinevate piirkondade vahel tuleneb üksnes tõendite vormistamisel. Nimelt on Lõuna ringkonnas prokuröri abi sõnul pangakontode analüüs koostatud vaatlusena, kuid Põhjas esitatakse varade ülevaade ettekandega. (vt lisa nr 1, 2, 3, 4)

Põhja Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokuröri sõnul on kriminaalasjad, milles on koostatud varade analüüs, osutunud seni edukaks. Kuna laiendatud konfiskeerimisega on võimalik konfiskeerida ka kolmandate isikute vara, siis teostatakse ka lähikondlaste varade analüüs nende päritolude selgitamiseks (vt lisa nr 2).

Konfiskeerimiste kohaldamisel on mõlemas piirkonnas asuvate prokuröride sõnul erinevusi, kuid mitte sisulisi. Põhja ringkonnaprokurör on toonud välja asjaolu, et üldmenetluses on

mõnel juhul tekkinud probleeme kolmanda isiku nimel oleva vara konfiskeerimisega (vt lisa nr 2). Riigiprokuröri sõnul annab kokkuleppemenetlus suurema paindlikkuse varade konfiskeerimisel ning isikul on võimalus kanda raha Rahandusministeeriumi tagatiskontole, et tagada KarS § 84 alusel konfiskeeritava vara asendamist (vt lisa nr 1). Lõuna Ringkonnaprokuratuuri eriasjade prokuröri sõnul toimub teiste menetlusliikide puhul, peale kokkuleppemenetluse, tavaliselt vaidlus konfiskeerimise küsimuses. Kokkuleppemenetlustes, üldiselt nõustatakse varade konfiskeerimisega (vt lisa nr 4). Prokuröri abi sõnul on kokkuleppemenetlusega mõnes asjas võimalik teha varade osas mõõndusi (vt lisa nr 3).

Liisingu- või rendilepingu alusel kasutatavate varaliste õiguste arestimist ja konfiskeerimist Lõuna Ringkonnaprokuratuuri eriasjade prokuröri sõnul ei kohaldata (vt lisa nr 4). Lõuna Ringkonnaprokuratuuri prokuröri abi sõnul on kuriteo toimepanemise tulemusena saadud rahast lepingujärgsete kohustuste eest tasumisel võimalik tehtud maksete väärtusele vastav kriminaaltulu ära võtta KarS § 83² ja § 84 sätteid koosmõjus kohaldades, mõistes toimepanijalt välja konfiskeerimisele kuuluva vara väärtusele vastava summa Hetkel ei ole seda lõunas kohaldatud, vaid püütakse meneltuses olevates kriminaalasjades seda praktikat juurutada. Prokuröri abi sõnul on tema esitanud kohtule taotluse arestida liisingulepingust tuleneva varalise õiguse, eeluurimiskohtunik jättis selle rahuldamata. Ringkonnakohtu seisukohta määruskaebusele veel ei ole (vt lisa nr 3).

Põhja Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokuröri sõnul konfiskeeritakse liisingus olevaid varasid harva, mille põhjuseks on see, et enamasti on liisitud eseme jääkväärtus suurem kui eeldatav tulu, mille riik asja realiseerimisest saaks. Seoses sellega käsitleb ta liisingumaksetele kulutatud raha kui ärakulutatud vara, seega tuleb nimetatud ulatuses kohaldada konfiskeerimise asendamist KarS § 84 alusel (vt lisa nr 2).

Konfiskeerimise asendamisega seonduvalt võib Lõuna Ringkonnaprokuratuuri prokuröridelt saadud vastustele tuginedes järeldada, et KarS § 84 rakendamist on kasutatud praktikas liiga vähesel määral. Lõuna Ringkonnaprokuratuuri prokuröri abi tõi välja enda praktikast unikaalse näite, mis seines selles, et tema taotlusel on KarS §-de 184 lg 5 p 2, 83² ja 84 alusel eeluurimiskohtunik konfiskeerimise asendamise tagamiseks arestinud pärandiks saadud korteri, mis iseenesest on unikaalne, kuna konfiskeerida ei saa vara, mis on omandatud õiguspäraselt saadud vahendite arvelt (vt lisa nr 3, 4).

Põhja Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokuröri poolt väljatoodud näidetest võib järeldada, et konfiskeerimise asendamist on rakendatud ära tarvitatud vara suhtes mitmel korral (vt lisa nr 2). Riigiprokuröri sõnul on konfiskeerimise asendamine riigipoolse nõudega järjest rohkem levinud praktika, kuid esineb ka juhtumeid, kus kohtutäituril ei ole võimalik seda kätte saada (vt lisa nr 1).

KrMS § 286¹ mõju vara konfiskeerimisel kohaldamisele selgitavad mõlema piirkonna prokurörid, et oleks loogiline vara päritolu puudutavate tõendite esitamine juba vara arestimise vaidlustamiseks, mitte esitamine peale kriminaalasja kohtusse saatmist. Samuti võiks olla isikul, kelle vara arestitakse kohustus põhjendada ning tõendada, milliste vahendite arvelt isik on vara soetanud (vt lisa nr 2, 4).

Riigiprokuröri sõnul tõusetuvad küsimused, miks esitatakse lisatõendeid kohtumenetluses ja miks pole neid varem välja toodud (vt lisa nr 1).

Nii Põhja, kui ka Lõuna ringkonnaprokurörid on seisukohal, et narkokuritegude puhul ei ole varade konfiskeerimine preventiivse meetmena mõjunud. Pigem on hakatud varasid rohkem peitma ning nende tuvastamine on muutunud keerulisemaks (vt lisa nr 2, 4). Lõuna Ringkonnaprokuratuuri prokuröri abi sõnul mõjub varade konfiskeerimine toimepanijale karistusena ja on sageli isegi ebameeldivam, kui kokkuleppemenetluses reaalse vangistuse aastatest rohkem vaidlusi tekitav objekt (vt lisa nr 3).

Riigiprokurör on seevastu seisukohal, et narkokuritegudes on varade konfiskeerimine mõjunud preventatiivse meetmena, kuid konfiskeerimiste kohaldamine mõjutab kurjategijaid varjama nendele kuuluvat vara ja looma endale fiktiivseid sissetulekuallikaid (vt lisa nr 1).

2.4. Järeldused ja ettepanekud vara konfiskeerimiste tõhustamiseks

Käesoleval ajal on konfiskeerimiste kohtupraktika piirkonniti erinev. Nimetatud asjaolu kinnitavad ka prokurörid. Konfiskeerimiste efektiivsemaks rakendamiseks on eelkõige vaja ühtlustada konfiskeerimiste kohaldamise praktikat. Harju Maakohus rakendab KarS § 84 tunduvalt rohkem ning selle tulemusel on võimalik süüdimõistetult välja mõista summasid erinevates suurustes. Põhja ringkonnaprokurör on toonud omalt poolt konfiskeerimise asendamiste rakendamise kohta kolm näidet, seevastu Lõuna prokuratuur vaid ühe näite.

Lisaks leiab autor, et konfiskeerimise asendamise kohaldamisel tuleks pöörata tähelepanu ka väikestele summadele.

Tartu Maakohtus KarS § 84 vähest kohaldamist põhjustab autori arvates vähene praktika. Seda tunnistab ka Lõuna Ringkonnaprokuratuuri prokuröri abi. Põhja Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokuröri sõnul on liisingus olevate varade eest makstud summade väljanõudmiseks valitud lähenemisteks KarS § 84, mis on otstarbekam kui liisingus oleva vara konfiskeerimine. Seevastu Lõuna Ringkonnaprokuratuuri eriasjade prokuröri sõnul liisingus olevate varade suhtes konfiskeerimist ei kohaldata üldse.

Töös analüüsitud kohtulahenditest nähtub, et narkokuritegude puhul on rakendatud menetlusliigina peamiselt kokkuleppemenetlust. Prokuröride sõnul on kokkuleppemenetluse rakendamisel varade konfiskeerimine lihtsam, kuna jäävad ära vaidlused, mis kaasnevad üldmenetlusel, seega on arusaadav narkokuritegude puhul kokkuleppemenetluse kohaldamine.

Samuti leiab autor, et oleks vaja ühiseid aluseid, mille põhjal konfiskeeritavad esemed valitakse. Selliste aluste vajaduse tingib eeskätt analüüsis väljatoodud mobiiltelefonide konfiskeerimiste erinev praktika. Samuti võib järeldada, et konfiskeerimist kohaldatakse ainult väärtuslikemate esemete puhul, sest just mobiiltelefonidest konfiskeeriti üksnes kallimad telefonid.

Samuti tuleks autori arvates konfiskeerimiste kohaldamisel kasutada korruga seadusest tulenevaid mitmeid aluseid, sest kui üks konfiskeerimisalustest langeb hiljem ära, võib teine püsima jääda. Konfiskeerimise aluste valik sõltub kindlasti palju kriminaalmenetluses esitatavast kahtlustusest/süüdistusest, mis samuti menetluse jooksul võib oluliselt muutuda.

Kohtulahendeid analüüsides leidis autor, et kohtuotsuste jõustumisel on tagastatud väga suures osas menetluse jooksul arestitud või asitõenditena ära võetud esemeid. Kindlasti mõjutab ja annab isikutele vara tagastamiseks aluse KrMS § 286¹, mis annab võimaluse kohtuistungil ajal esitada tõendeid, mida veel kohtueelse menetluse käigus esitatud ei ole.

KrMS § 286¹ negatiivne pool seisneb selles, et kohtuistungil ajal on võimalik esitada tõendeid, mis võivad lükata ümber arestitud varade kuuluvuse kahtlustatavale.

Prokuröride sõnul oleks loogiline vara päritolu puudutavate tõendite esitamine juba varem vara arestimise vaidlustamiseks. Samal seisukohal on ka Riigiprokurör, kes juhib tähelepanu lisatõendite esitamise olemusest kohtumenetluses.

Antud sätte puhul tuleks autori arvates seadust täiendada, mis puudutaks varade kohta käivate tõendite esitamist kohtueelses menetluses ja kohtumenetluses.

Lähtudes eeltoodust teeb autor ettepanekud narkokuritegedega seotud vara konfiskeerimise tõhustamiseks:

- 1) Kehtestada miinimum väärtus ja varade liigid, et tagada nende päritolu tõendatus.
- 2) Varade omaniku ning päritolu tuvastamiseks muuta tõendite esitamine kohustuslikuks kohtueelses menetluses eesmärgiga tagada sel viisil omandiõiguse parem puutumatus, menetlejate töö efektiivsus ja väiksem ressursikulu.
- 3) Tõsta narkopolitseinike ja kriminaaltulu uurimisega tegelevate uurijate arvu Lõuna prefektuuris. Ametnike arvu suurenedes on võimalik panna suuremat rõhku kriminaaltulu tuvastamisele. Autori teadmiste tuginedes on nimetatud valdkondades ametnikke ebapiisavalt.

KOKKUVÕTE

Narkomaania ennetamise riiklik strateegia aastani 2012 sätestab, et narkootiliste ainete pakkumise vähendamise üks põhimõtetest on illegaalse äri tõttu soetatud kinnisvara ning isikliku vara konfiskeerimine.

Käesoleva töö eesmärgiks oli analüüsida narkokuritegude läbi saadud vara konfiskeerimise aluseid ja menetluspraktikat Harju Maakohtu ja Tartu Maakohtu tööpiirkonnas ning selgitada, kas konfiskeerimiste kohaldamine on võinud vähendada suures koguses narkootiliste ainete pakkumust.

Konfiskeerimise eeldusteks on seadusandja sätestanud kuritegelikul teel saadud vara kuulumise süüteo toimepanijale. Uued sätted KarS-is võimaldavad konfiskeerida ka kolmandatele isikutele kuuluvat vara. Samuti on võimalus konfiskeerida isikule kuuluvat legaalsel teel saadud vara, kui on tõendatud kuritegelikul teel saadud tulu olemasolu ja see on ära tarvitatud.

Narkokuritegude puhul on laiendatud konfiskeerimise kohaldamise eelduseks üle kolme aastane vangistus, mis on eeldatav karistus narkootiliste ainete korduval käitlemisel. Samuti on võimalik kohaldada konfiskeerimise asendamist, sest suures koguses narkootiliste ainete käitlemise eesmärgiks on peamiselt suure tulu saamine ning saadud tulu kätte saamine pole alati võimalik.

Töö eesmärgi saavutamiseks analüüsis autor Harju Maakohtus ja Tartu Maakohtus aastatel 2008. ja 2011. KarS § 184 järgi jõustunud kohtulahendeid.

2008. aastal kohaldati Harju Maakohtus narkootiliste ja psühhotroopiliste ainete suures koguses käitlemises süüdimõistetud kurjategijate suhtes konfiskeerimisi 62-l korral ja 2011. aastal 81-l korral. Tartu Maakohtus kohaldati konfiskeerimisi 2008. aastal 5-l korral ja 2011. aastal 9-l korral. Eeltoodust lähtuvalt on konfiskeerimiste kohaldamise protsent 2008. aastaga võrreldes aastaks 2011. tõusnud Harju Maakohtus 76,5% ja Tartu Maakohtus 55%. Seega võib nimetatud näitajate põhjal väita, et narkokuritegevus on vähenenud konfiskeerimiste

arvu tõusu tõttu. Samuti on mõlemas piirkonnas vähenenud registreeritud narkokuritegude arv.

Analüüsi tulemusena selgus, et narkokuritegude menetlemisel kohaldatakse peamise menetlusliigina kokkuleppemenetlust, mis annab parema võimaluse vara konfiskeerimiseks, sest jäävad ära vaidlused, mis kaasnevad üldmenetlusega. Seega avaldab kokkuleppemenetlus positiivset mõju konfiskeerimisele.

Samuti näitas kohtulahendite analüüs, et Harju Maakohtus kohaldatakse konfiskeerimisi tunduvalt rohkem kui Tartu Maakohtus, seda nii 2008. kui ka 2011. aastal. Sarnaselt on ka Harju Maakohtus konfiskeeritud varade hulk suurem, kui Tartu Maakohtus. Konfiskeeritud varadeks oli valdavalt sularaha, millele järgnesid sõidukid, kinnistud ning muud varad, mis kanti kohtuotsuste jõustumisel riigi tuludesse.

Tartu Maakohtus konfiskeerimiste arvu ja konfiskeeritud varade hulga vähesus võib tuleneda osaliselt menetlejate arvust, sest narkokuriteod on latentsed ning kuriteo toimepanemisel saadud vara üritatakse kõikvõimalike viisidega varjata. Seetõttu on kriminaalse tulu uurimine sageli väga mahukas ja aeganõudev töö, seoses erinevate vara tuvastamise meetmetega. Samuti võib mõjuda ka vähene praktika konfiskeerimiste kohaldamisel.

Nii Harju Maakohtus, kui ka Tartu Maakohtus on konfiskeerimiste arv tõusnud, samuti on tõusnud erinevad konfiskeerimise aluste kasutamise sagedus. Konfiskeerimise asendamine ja laiendatud konfiskeerimine, mis varasemalt oli kohtupraktikas uueks nähtuseks, on 2011. aastaks loonud mitmeid pretsedente. Konfiskeerimise asendamise rakendamisel tuleks lähtuda Harju Maakohtus kohaldatus, sest sealne praktika on tunduvalt suurem, kui Tartu Maakohtus. Juhul, kui isikult nõutakse konfiskeerimise asendamise tulemusena välja rahasumma, siis on võimalik, et isik lihtsalt väldib raha maksmist ning kohtutäituril ei ole võimalik seda kätte saada. Asjaolu kinnitab ka riigiprokurör. Tulenevalt sellest tuleks autori arvates konfiskeerimise asendamist kohaldades võtta süüdimõistetult võimalik vara tagatiseks. Riik ei tohi saada kahju süüdimõistetu isiku arvelt, kui isik ei tasu temalt välja nõutud kulused.

Prokuröridest on riigiprokurör seisukohal, et varade konfiskeerimine narkokuritegudes on mõjunud preventiivse meetmena, kuid sellega ei nõustu teised küsitletud prokurörid. Üldpreventiivselt peab konfiskeerimine väljendama põhimõtet „Kuritegu ei tasu end ära“.

Ekspertintervjuud narkokuritegusid menetlevate prokuröridega näitavad, et narkokurjategijad on hakanud tajuma, et nende varade päritolule pööratakse üha enam tähelepanu, tulenevalt sellest üritavad kurjategijad igal moel takistada enda poolt teenitud kriminaalse tulu konfiskeerimist. Ekspertintervjuude tulemusena ei leia küsitletud enamus prokuröridest, et konfiskeerimine oleks narkokuritegude toimepanemist vähendanud.

Samuti võib kohtumenetluse käigus osutada vara lõplik konfiskeerimine raskeks, sest käesoleval hetkel annab seadusandlus võimaluse esitada vara kuuluvuse ja päritolu kohta tõendeid ka kohtumenetluse jooksul. Seega tuleks muuta vara päritolu puudutavate tõendite esitamine kohustuslikuks kohtueelse menetluse käigus ning hilisemaid tõendeid ei tohiks enam arvesse võtta. Läbiviidud ekspertintervjuus on enamus prokuröre seisukohal, et isikul, kelle vara arestitakse, on kohustus põhjendada ning tõendada, milliste vahendite arvelt isik on nimetatud vara soetanud.

Kahes erinevas piirkonnas erineva konfiskeerimise praktika ühtlustamiseks tuleks autori arvates luua nõ nimekiri erinevate kuriteo liikide puhul konfiskeeritavatest varadest. Esiteks on kohtupraktika erineval seisukohal mobiiltelefonide konfiskeerimise suhtes. Mõningatel juhtudel need konfiskeeritakse ja hävitatakse, teistel juhtudel tagastatakse omanikele. Samuti tuleks suurendada narkopoliitseinike arvu Lõuna prefektuuris, kus antud hetkel töötab autori teadmiste tuginedes liiga vähe ametnikke. Samuti on liiga vähe ka kriminaaltulu tuvastamisega seotud uurijaid.

Käesoleva töö piiratud mahu tõttu ei ole töös uuritud kogu Eesti maakohtute kohtulahendeid narkokuritegude põhjal ega küsitletud kõiki narkokuritegudega tegelevaid prokuröre, kuid autori arvates on antud töö heaks algmaterjaliks samal teemal magistritöö kirjutamiseks, et selgitada välja ka teistes Eesti piirkondades kohaldatud konfiskeerimiste praktika. Antud analüüs on oluliseks algmaterjaliks edaspidise konfiskeerimiste kohaldamise praktika ühtlustamiseks, mis läbi oleks võimalik vähendada narkokuritegevust ja seeläbi saadavat ebaseaduslikku tulu.

SUMMARY

National strategy of narcotic drug prevention up to 2012 provides that one of the principles to reduce offer of narcotic drugs is confiscation of immovable property and personal property obtained by illegal business.

Prerequisite of confiscation is provided as follows: Property which was obtained by the criminal offence belongs to the offender. New provisions in Penal Code allow also confiscation of property belonging to third persons. Also there is an opportunity to confiscate property which was obtained legally if existence of income obtained by the criminal offence is proved and it is used.

In case of narcotic related crimes, prerequisite of extended confiscation is imprisonment over three years which is alleged penalty upon re-handling of narcotic drugs. Replacement of confiscation may be also applied as aim of the handling of narcotic drugs in large quantities is usually to obtain major income and getting the obtained income is not always possible.

To achieve the aim of the thesis author analyzed judicial decisions under section 184 of Penal Code in force since 2008 and 2011 in Harju County Court and Tartu County Court.

Harju County Court applied confiscations regarding criminal offenders convicted in handling of narcotic drugs and psychotropic substances in large quantities 62 times in 2008 and 81 times in 2011. Tartu County Court applied confiscations 5 times in 2008 and 9 times in 2011. On the basis of above mentioned, the percent of confiscations has raised to 2011 compared to 2008 76,5% in Harju County Court and 55% in Tartu County Court. So, on the basis of mentioned indexes it may be stated that number of narcotic related crimes has dropped due to increase of confiscations. Number of registered narcotic related crimes has also dropped in both regions.

Analysis of judicial decisions also showed that significantly more confiscations are applied in Harju County Court than in Tartu County Court, in 2008 and also in 2011. Similarly, the amount of property confiscated in Harju County Court is bigger than in Tartu County Court.

Main property subject to confiscation was cash which was followed by vehicles, registered immovables and other property, which was moved to state revenues.

Number of confiscations has raised in Harju County Court as well as in Tartu County Court, also different grounds of confiscation are more often used. Replacement of confiscation and extended confiscation which before was new phenomenon in judicial practice has, by the year 2011, made several precedents. Upon applying replacement of confiscation, Harju County Court applications should be followed as their practice is significantly bigger than Tartu County Court's.

In case money is claimed from a person, as a result of replacement of confiscation, then it is possible that the person just avoids money paying and bailiff cannot get the money. This circumstance is also confirmed by public prosecutor. Author of the thesis is of the opinion that upon applying replacement of confiscation convict's possible property should be taken as guarantee. State should not receive damage if the convict does not pay claimed money.

Public prosecutor is of the opinion that property confiscation in narcotic related crimes has had preventive effect, but other questioned prosecutors do not agree with it. Confiscation preventively should express principle „Crime is not worthwhile“.

Expert interviews made with prosecutors dealing with narcotic related crimes show that criminal offenders have started to apprehend that more and more attention is paid to their property, due to that offenders try to obstruct by any means confiscation of income obtained by criminal offence. As a result of expert interviews, most of the questioned prosecutors do not find that confiscation has reduced narcotic related crimes.

Due to limited volume of present thesis, not all judicial decisions of Estonian county courts on narcotic related crimes are examined and not all prosecutors dealing with narcotic related crimes are questioned in the thesis, yet author of the thesis is of the opinion that present study is good initial material for preparing master's thesis in order to determine confiscation practice applied in other regions of Estonia. Present analysis is important initial material to harmonize confiscation practice in future and thereby reduce narcotic crimes and illegal income obtained by this.

KASUTATUD ALLIKAD

1. Anvelt, K. Kurjategijatelt võetakse üha rohkem vara riigituludesse, Eesti Päevaleht 24.10.2011, Eesti Päevalehe kodulehekül. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://www.epl.ee/news/eesti/kurjategijatelt-voetakse-uha-rohkem-vara-riigituludesse.d?id=60363972>.
2. Eenmaa, M. jt. Kriminaalpolitsei ja narkootikumid, 2006.
3. Gropp, W., Konfiskeerimine: mõjutusvahendist karistuseks, Juridica, 2008 VIII.
4. Kergandberg, E., Sillaots, M., Kriminaalmenetlus, 2006.
5. Klopets, U., Konfiskeerimise regulatsiooni rakendumise ülevaade 2010, Justiitsministeeriumi kodulehekül. Arvutivõrgus kättesaadav: http://www.just.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=53547/Konfiskeerimise+regulatsiooni+rakendumise+%FClevaade_veebi.pdf.
6. Konfiskeerimine rahvusvahelisel tasandil, Euroopa e-õiguskeskkonna kodulehekül. Arvutivõrgus kättesaadav: <https://e-justice.europa.eu/home.do?plang=et&action=home>.
7. Kuritegevus Eestis 2011, Justiitsministeeriumi kodulehekül. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://www.just.ee/56150>.
8. Lamp, P, H., Ministrid: kriminaaltulu konfiskeerimise võimekus peab kasvama, Postimees 09.09.2011, Postimehe kodulehekül. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://www.postimees.ee/559250/ministrid-kriminaaltulu-konfiskeerimise-voimekus-peab-kasvama/>.
9. Narkomaania ennetamise riiklik strateegia aastani 2012 (Vabariigi Valituse poolt heaks kiidetud 22.04.2004 Vabariigi Valitsuse kodulehekül. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://valitsus.ee/et/valitsus/arengukavad/terve-eesti/Narkomaania-ennetamise-riiklik-strateegia-aastani-2012->.
10. Politseileht nr 2/2003.
11. Siilivask, M., Justiitsministeerium: kriminaaltulu äravõtmine on ülioluline, 15.04.2012 Justiitsministeeriumi kodulehekül. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://www.just.ee/35358>.

12. Sootak, J., Pikamäe, P., Karistusseadustik, Kommenteeritud väljaanne, Tallinn: Juura, 2009.
13. Strafgesetzbuches, tõlgituna: Saksa karistusseadustik, Saksamaa Liitvabariigi justiitsministeerium koduleheküljelt inglise keelde tõlgituna. Arvutivõrgus kättesaadav: http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/englisch_stgb.html.
14. Riigikohtu üldkogu 12. juuni 2008. a otsus nr 3-1-1-37-07, Riigi Teataja kodulehekülg. Arvutivõrgus kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/12977993>.
15. Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 14. aprill 2010. a otsus nr 3-1-1-119-09, Riigi Teataja kodulehekülg. Arvutivõrgus kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13305246>.
16. Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 13. detsember 2010. a otsus nr 3-1-1-68-10, Riigi Teataja kodulehekülg. Arvutivõrgus kättesaadav: https://www.riigiteataja.ee/kohtuteave/kohtulahendi_analyys/4239.
17. Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 15. märts 2011. a otsus nr 3-1-1-4-11, Riigi Teataja kodulehekülg. Arvutivõrgus kättesaadav: https://www.riigiteataja.ee/kohtuteave/kohtulahendi_analyys/4239.
18. Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 08. juuni 2011. a otsus nr 3-1-1-38-11, Riigi Teataja kodulehekülg. Arvutivõrgus kättesaadav: https://www.riigiteataja.ee/kohtuteave/kohtulahendi_analyys/4239.

LISA 1

Ekspertintervjuu nr 1

Lõputöö teemas: „Konfiskeerimiste kohaldamise praktika narkokuritegude puhul“

Intervjueerija: Andres Sarapu, Lõuna prefektuur, kriminaalbüroo, uurija

(Sisekaitseakadeemia, Politsei kaugõppe rühma PK101 üliõpilane)

Kuupäev: 07.05.2012

Sissejuhatus.

Teie isikule ei viidata lõputöös, vaid tuuakse üksnes viide prokuratuurile, ametinimetusele ja staažile.

1. Millises prokuratuuris Te töötate ning mis on Teie ametinimetus?

Vastus: Riigiprokuratuuri riigiprokurör

2. Kui pikk on Teie staaž prokurörina narkokuritegude menetlustes?

Vastus: 3 aastat narkokuritegudel, 7 aastat prokurörina

3. Kui palju konfiskeerimisi narkokuritegude menetlustes Te keskmiselt aastas taotlete (viimasel 5 aastal)?

Vastus: Kuskil neljas kriminaalasjas aastas keskmiselt. Samas tuleb arvestada ka nendes asjades nii kuritegude rahvusvahelise mõõtmega (nt vara konfiskeeritakse hoopis teise riigi poolt) ning Riigiprokuratuuri ja Keskkriminaalpolitsei I talituse üleüldiste eesmärkida ja menetlusvalikuga.

Küsimused.

1. Kirjeldage kuidas toimub narkokuritegude kriminaalmenetlustes varade konfiskeerimiseks ettevalmistamine ja konfiskeerimise aluste tõendamine (varade kindlaks tegemine, seostamine narkokuriteoga ja arestimine)?

Vastus: Tavapäraselt algab varade tuvastamine esialgsete registripäringutega (EMTA andmed tulude kohta, ARK ja kinnistusregistri andmed, miks mitte ka väärtpaberiregistri andmed),

pangakontode väljavõtted (mitte ainult kahtlustatavate ringi vaid ka lähisugulaste ja elukaaslaste omad). Kõiki andmeid tuleb analüüsida komplekselt ning otsida eos juba kahtlustatavate tüüpilisi kaitseversioone kummutavad tõendid. Kui on tuvastatud, et isikud on saanud kuritegelikku tulu viimase viie aasta jooksul arestib eeluurimiskohtunik prokuröri taotlusel võimalikud varad (k.a kolmanda isiku nimel olevad varad).

2. Kirjeldage kas menetluspraktikas on erinevusi varade konfiskeerimisel narkokuritegude asjades erinevate menetlusliikide vahel (üld-, kokkuleppe-, lühimenetlus).

Vastus: Kokkuleppemenetlus annab kahtlemata kõige suurema paindlikkuse varade konfiskeerimisel, kuid see eeldab alati kahtlustatava või süüdistatava koostöötahet menetlejaga. Kokkuleppemenetluses on võimalik ka isikul kanda raha Rahandusministeeriumi tagatiskontodele, et tagada KarS § 84 alusel konfiskeeritava vara asendamist. Üld- ja lühimenetluses suurt erinevust mina ei näe – samas pole aga lühimenetlus (prokuröri edasikaebevõimaluste piiratuse tõttu) just kõige soodsam valik ning narkokuritegude puhul ei ole mina isiklikult lühimenetlust kohaldanud.

3. Kirjeldage kuidas toimib menetluspraktikas liisingus olevate varade ja/või rendilepingu alusel kasutatavate varaliste õiguste arestimine ja konfiskeerimine?

Vastus: Minu enda praktikas pole liisingus olevaid varasid konfiskeeritud, samas on see pangaga või võlausaldajaga kokkuleppel võimalik ning läbiräägitav küsimus.

4. Kuidas toimib Teie menetluspraktikas narkokuritegude asjades vara laiendatud konfiskeerimise ettevalmistamine ja KarS § 83'2 aluste tõendamine?

Vastus: Võttes arvesse KKP menetluslikku eripära võrreldes prefektuuridega toimib kriminaaltulu tuvastamine ideaalis paralleelselt kriminaalmenetluse alustamisega. Mõlemad menetlused – nii kriminaalmenetlus, mida juhivad konkreetsed menetlusbüroo talitused – ning kriminaaltulu tuvastamine, millega tegeleb KKP-s selleks eraldi loodud talitus. Tuleb ju arvesse võtta, et kasvõi pangapäringute tegemine võib võtta vähemalt kuu ning võimalike tunnistajate ja kolmandate isikute ülekuulamine veel rohkem.

5. Kirjeldage millistel juhtudel on Teie menetluspraktikas kohus kohaldanud KarS § 84 järgi konfiskeerimise asendamist ja kuidas seda on kriminaalmenetluses tõendatud.

Vastus: KarS § 84 on minu menetluspraktikas kohaldatud koostoimes KarS § 83² esimese lõikega, juhul kui on tuvastatud ebaseaduslikke sissetulekuallikaid (nt tuvastamata päritoluga sularaha laekumine kontodele, k.a kolmandate isikute kontodele). Oluline siinkohal meele pidada, et vastavalt KarS 83² toodud regulatsioonile võib sissenõude pöörata varale (k.a äratarvitatud varale), mis on saadud kurjategija poolt kuni 5 aastat enne kuriteo toimepanemist. Konfiskeerimise asendamine riigipoolse nõudega on järjest rohkem levinud praktika, samas tuleb ette siiski juhtumeid, kuidas kohtutäituril siiski seda vara ei ole võimalik kuidagi kätte saada.

6. Kuidas mõjutab Teie arvates Kriminaalmenetluse seadustiku § 286¹ vara konfiskeerimise kohaldamist (juhul, kui süüdistatav või kolmas isik esitab tõendeid vara päritolu kohta)?

Vastus: Ikka mõjutab. Kõigepealt tõusetuvad küsimused, miks esitatakse lisatõendeid kohtumenetluses ning neid aspekte pole varem välja toodud. Kui aga süüdistatav või kolmas isik suudab vara legaalselt päritolu kohtumenetluses tõendada, on ta realiseerinud oma seaduslikku õigust ning menetleja peaks seejärel pigem ise peeglisse vaatama, kuna varade analüüs polnud võib-olla piisavalt põhjalik. Lisaks peab kohtumenetluses arvestama nii süüdistatava kui ka kolmas isik asjaoluga, et uue nn kaitseversiooni ja alibi esitamisel alles kohtumenetluses peab ta looma menetlejale reaalse võimaluse nende väidete kontrollimiseks ja kui seda ei tehta (nt väidab süüdistatav, et see pole tema raha vaid sõbra „Nikita“ oma, kelle kodust aadressi ja telefoninumbrit ta ei tea, aga mõistatuslikul kombel on tekkinud süüdistatava ja „Nikita“ vahelist võlasuhet kinnitavad dokumendid), siis tuleb sellised tõendid ja väited kohtul siiski tähelepanuta jätta.

7. Kuidas on Teie arvates vara konfiskeerimine mõjunud narkokuritegude toimepanemise preventiivse meetmena?

Vastus: Kahtlemata on mõjunud positiivse preventiivse meetmena, kuid järjest suurem praktika vara konfiskeerimisel mõjutab ka kurjategijaid varjama nendele kuuluvat vara ja looma endale fiktiivseid sissetulekuallikaid.

LISA 2

Ekspertintervjuu nr 2

Lõputöö teemas: „Konfiskeerimiste kohaldamise praktika narkokuritegude puhul“

Intervjuerija: Andres Sarapu, Lõuna prefektuur, kriminaalbüroo, uurija

(Sisekaitseakadeemia, Politsei kaugõppe rühma PK101 üliõpilane)

Kuupäev: 08.05.2012

Sissejuhatus.

Teie isikule ei viidata lõputöös, vaid tuuakse üksnes viide prokuratuurile, ametinimetusele ja staažile.

4. Millises prokuratuuris Te töötate ning mis on Teie ametinimetus?

Vastus: Põhja Ringkonnaprokuratuur, ringkonnaprokurör

5. Kui pikk on Teie staaž prokurörina narkokuritegude menetlustes?

Vastus: Narkokuritegusid olen menetlenud ligi 7 aastat

6. Kui palju konfiskeerimisi narkokuritegude menetlustes Te keskmiselt aastas taotlete (viimasel 5 aastal)?

Vastus: Aastas taotlen ca 25 konfiskeerimist (enamjaolt küll lihtmenetlustes)

Küsimused.

8. Kirjeldage kuidas toimub narkokuritegude kriminaalmenetlustes varade konfiskeerimiseks ettevalmistamine ja konfiskeerimise aluste tõendamine (varade kindlaks tegemine, seostamine narkokuriteoga ja arestimine)?

Vastus: Tavaliselt algab vara väljaselgitamine narkokuritegude menetlusel juba kriminaalmenetluse alustamise hetkest. Kuivõrd narkokuriteod on olemuselt peitkuriteod, kogutakse tihti tõendeid jälitustoimingutega, tõendite kogumine isikute vara kohta toimub tavaliselt paralleelselt isiku jälgimise jms-ga. Tavaliselt koostatakse kriminaalasjas selle tulemusena ettekanne isiku varalise olukorra kohta.

Vara reaalne arestimine toimub isiku kahtlustatavana kinnipidamise järel. Lähtume vara arestimisel eeldusest, et narkokuritegude puhul on tegemist kuriteoga, millega kaasneb kriminaaltulu saamine (vt KarS § 83'2). Vara arestimise taotluses nimetame arestimise põhjusena kaks alust – vara arestime kas kriminaaltulu konfiskeerimise või laiendatud konfiskeerimise tagamiseks.

Arvestades narkokuritegude iseloomu (peitkuritegu) on raske koguda tõendeid vahetu kriminaaltulu teenimise kohta. Kui see on võimalik (nt on võimalik tunnistajaid üle kuulata, toimikule lisada msn-i logisid, pealtkuulamiste salvestisi vms), siis teeme seda. Siiski kogume enamjaolt tõendeid eesmärgiga tõendada ära KarS § 83'2 sätestatud konfiskeerimise alused. Püüame koguda tõendeid esmalt selle kohta, et isiku poolt toimepandud tegu on tõesti sellise iseloomuga, millega kaasneb kriminaaltulu teenimine (nt asitõendite kogumine, mis viitavad narkootikumide müügile). Samuti kogume tõendeid selle kohta, et isiku tegelik elustandard erineb tema poolt ametlikult deklareeritust (varalise seisu analüüs, asitõendid – nt tšekid reisibüroodest tuludeta isikul). Tulu legaalse päritolu tõendamise jätame isiku enda mureks. Olukorras, kus on varasemalt koostatud varade analüüs, pole seni keegi edukaks osutunud.

Kolmanda isiku varade konfiskeerimise ettevalmistamiseks püüame koguda tõendeid vara seotuse kohta kurjategijaga (nt autode puhul väärteootsuste väljatrükid selles, et isik on varasemalt aasta jooksul x korda autot kasutanud), samuti analüüsime ka kolmanda isiku varalist olukorda – püüame tõendada asjaolu, et kolmandal isikul oli enda vara arvel võimatu nt autot, korterit vm omandada.

9. Kirjeldage kas menetluspraktikas on erinevusi varade konfiskeerimisel narkokuritegude asjades erinevate menetlusliikide vahel (üld-, kokkuleppe-, lühimenetlus).

Vastus: Kindlasti on menetlusliigiti erinevusi varade konfiskeerimisel, kuid neid erinevusi ei saa pidada suureks. Varade konfiskeerimine sõltub siiski konkreetsest kriminaalasjast, mitte selle lahendamiseks valitud menetlusliigist. Välja saab tuua vaid selle, et üldmenetluses on mõnel juhul tekkinud probleeme kolmanda isiku nimel oleva vara konfiskeerimisega – kohus on konfiskeerimisest keeldunud. Kokkuleppemenetluses on isikud ise pidanud nõustuma ka kolmanda isiku nimele registreeritud vara konfiskeerimisega. Lühimenetluses me praktikas vara konfiskeerimist kohaldanud ei ole.

10. Kirjeldage kuidas toimib menetluspraktikas liisingus olevate varade ja/või rendilepingu alusel kasutatavate varaliste õiguste arestimine ja konfiskeerimine?

Vastus: Praktikas on liisitud ja renditud varasid arestitud ja konfiskeeritud harva – põhjuseks see, et enamasti on liisitud eseme jääkväärtus suurem kui eeldatav tulu, mille riik asja realiseerimisest saaks. Liisitud või laenuga ostetud asja müügil enampakkumisel kataks saadav müügitulu küll osa võlgnetavast summast, riik reaalselt kasu ei saaks. Oleme valinud lähenemise, et liisingumakseteks kulutatud raha on ära kulutatud vara, seega tuleb selle arvel kohaldada konfiskeerimise asendamist (KarS §84)

11. Kuidas toimib Teie menetluspraktikas narkokuritegude asjades vara laiendatud konfiskeerimise ettevalmistamine ja KarS § 83'2 aluste tõendamine?

Vastus: Kuivõrd eeldame, et narkokuritegude puhul peamegi konfiskeerimise alusena kohaldama KarS § 83'2, siis vt 1. küsimust

12. Kirjeldage millistel juhtudel on Teie menetluspraktikas kohus kohaldanud KarS § 84 järgi konfiskeerimise asendamist ja kuidas seda on kriminaalmenetluses tõendatud.

Vastus: Toon mõned näited. Kriminaalasi nr 1- 10-12675 – kohus kohaldas konfiskeerimise asendamist J. Sitniku suhtes. Menetluse käigus tõendasime, et J. Sitnik pani toime kuriteo, mille iseloomuks kriminaaltulu teenimine. Tema pangakonto väljavõttest ilmnes, et isik on kontole teinud suuri sularahasissemakseid, millede päritolu kohta selgitusi anda ei osanud. Tõendasime, et J. Sitniku elustandard erineb tunduvalt nii tema kui ka tema abikaasa ametlikust tulust (oli sõlminud laenulepingu kalli korteri ostmiseks, käis välisreisidel jne). Kohus nõustus asjaoluga, et vara konfiskeerimine on kohtu kohustus, mitte õigus; kui vara ära tarvitatud, siis tuleb kohaldada asenduskonfiskeerimist.

Kriminaalasi nr 1-11-7237. Konfiskeerimise asendamiseks mõisteti A. Bergardilt välja 50000 eurot. Menetluse käigus tõendati A. Bergardi kuriteo iseloom, samuti selgitati välja, et A. Bergard elab elamus, mille ehitamine ei saanud olla võimalik ametliku sissetuleku arvel. Menetluse käigus teostati A. Bergardi varade analüüs, samuti hinnati kinnistu väärtust enne ja pärast maja ehitamist. Keeruliseks tegi asja see, et osa maja ehitamiseks kulunud varast oli saadud siiski legaalselt. Kuivõrd menetluse käigus kogutud tõendid lükkasid ümber A. Bergardi väited maja ehitamise vahendite allikate kohta (väidetavalt saadi maja ehitamiseks raha laenuga jne), siis nõustus A. Bergard kriminaalasja lahendamata juba enne reaalselt üldmenetluse algust kokkuleppemenetluses. Konfiskeeritava summa suurus oli hinnanguiline, prokurörina kaalusin seda, millist tulu võiks riik kinnistu kiirel realiseerimisel teenida.

Kriminaalasi nr 1-09-17604. Konfiskeerimise asendamist kohaldati sularaha suhtes, mis A. Bõstrika oli kandnud enda pangakontole. Algselt tulnuks pangakontole kantud sularaha konfiskeerida KarS § 83'1 lg 1 alusel – selle tulu teenimine oli tuvastatud reaalselt toimunud narkootikumüügi episoodidega (tuvastatud nii varjatud jälgimise ning muude toimingutega kogutud tõenditega (nt oluliseks tõendiks A. Bõstrika arvutist leitud e-mailide mustandid, milledes viitas konkreetsete ainekoguste toimetamisele erinevatesse peidukohtadesse). Asenduskonfiskeerimise summa arvutasime kokku just reaalselt mahamüüdüd narkootikumidest, muude arestitud varade suhtes otsustasime kohaldada KarS § 83'2

13. Kuidas mõjutab Teie arvates Kriminaalmenetluse seadustiku § 286'1 vara konfiskeerimise kohaldamist (juhul, kui süüdistatav või kolmas isik esitab tõendeid vara päritolu kohta)?

Vastus: Üldiselt nimetatud säte konfiskeerimist ei mõjuta. Praktikas ei aktsepteeri kohus tavaliselt tõendeid, mida saanuks esitada juba kohtueelse menetluse käigus. Varade konfiskeerimistaotluse esitamine kohtumenetluses ei saa süüdistatavale tulla üllatusena, kuivõrd tavaliselt arestitakse vara juba mitu kuud enne kriminaalasja kohtumenetlust. Olukorras, kus süüdistataval on reaalselt olemas tõendid selle vara legaalse päritolu kinnitamiseks, peaksid need sel juhul olema ka olemas juba samal ajal, kui vara arestitakse. Loogiline oleks selliste tõendite esitamine juba vara arestimise vaidlustamiseks, mitte esitamine peale kriminaalasja kohtusse saatmist.

14. Kuidas on Teie arvates vara konfiskeerimine mõjunud narkokuritegude toimepanemise preventiivse meetmena?

Vastus: Leian, et vara konfiskeerimine ei ole preventiivse meetmena mõjunud. Narkootikumide müügist saadav tulu on piisavalt suur, et konfiskeerimist mitte karta – reaalselt teenitakse enamus kriminaaltulust sularahana, mille kulutamist samuti kuskil ei kajastata ning mida seetõttu hiljem ka tõendada ei anna. Samas on märgata, et konfiskeerimiste kohaldamine on muutnud kahtlustatavaid varade varjamisel ettevaatlikumaks ning pannud neid rohkem konspireerimisvõtteid kasutama.

LISA 3

Ekspertintervjuu nr 3

Lõputöö teemas: „Konfiskeerimiste kohaldamise praktika narkokuritegude puhul“

Intervjueerija: Andres Sarapu, Lõuna prefektuur, kriminaalbüroo, uurija

(Sisekaitseakadeemia, Politsei kaugõppe rühma PK101 üliõpilane)

Kuupäev: 07.05.2012

Sissejuhatus.

Teie isikule ei viidata lõputöös, vaid tuuakse üksnes viide prokuratuurile, ametinimetusele ja staažile.

1. Millises prokuratuuris Te töötate ning mis on Teie ametinimetus?

Vastus: Lõuna Ringkonnaprokuratuur, prokuröri abi

2. Kui pikk on Teie staaž prokurörina narkokuritegude menetlustes?

Vastus: 7 kuud

3. Kui palju konfiskeerimisi narkokuritegude menetlustes Te keskmiselt aastas taotlete (viimasel 5 aastal)?

Vastus:

Siin punktis tuleb kindlasti eristada süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine konfiskeerimist KarS § 191 alusel ja vara konfiskeerimist KarS §-de 83¹, 83² või 84 alusel. Narkootilise aine ja süüteo toimepanemise vahendite konfiskeerimist olen seni taotlenud kohtult kõikides kriminaalajades. Pole võimatu olukord, kus tuleb esitada süüdistus ilma reaalselt ära võetud aineta, kas ütluste või muude tõendite pinnalt, kuid tavaliselt vähemalt ühes episoodis on ka aine ära võetud ja tuleb selle konfiskeerimist taotleda. Eraldatud kriminaalajade puhul võib tekkida olukord, kus ei ole midagi konfiskeerida, sest põhiasjas on juba seisukoht võetud.

Minu menetluses olevad asjad lahenevad ametikohast tulenevalt lihtmenetlustes, siiani kõik kokkuleppemenetlustes.

Kokkuleppes tuleb KrMS § 245 lg 1 p 10 kohaselt märkida ka konfiskeerimisele kuuluv vara. KrMS § 248 ja viiteliselt § 306 ei anna kohtule võimalust vara konfiskeerimisega mitte nõustuda ja sel põhjusel kokkulepet prokuratuurile tagastada, seega pole tegemist klassikalises mõttes taotlemisega. Vara konfiskeerimine on veidi haruldasem, kuid ligikaudu pooltel juhtumitel on võimalik vähemalt sularaha süüteoga saadud varana konfiskeerida. Täpsemalt 2012 esimese nelja kuuga on minu asjades tehtud 7 otsust kokkuleppemenetluses, neist 4 asjas on konfiskeeritud vara järgmiselt: 1) 45 eurot, 2) 3279,83 eurot, 3) 50 eurot, 4) § 83'1, 83'2 alusel ühelt isikult 13 750 eurot ja sülearvuti, teiselt 760 eurot ja kolmandalt 1240 eurot.

Küsimused.

1. Kirjeldage kuidas toimub narkokuritegude kriminaalmenetlustes varade konfiskeerimiseks ettevalmistamine ja konfiskeerimise aluste tõendamine (varade kindlaks tegemine, seostamine narkokuriteoga ja arestimine)?

Vastus: Varade kindlakstegemiseks tutvutakse registritega, vara leitakse ka läbiotsimistel ja kinnipidamisel. Seostamine narkokuritegudega on võimalik isiku varsema karistatuse pinnalt ja kindlasti menetletavate kuritegude tõendamiseks kogutud tõenditega. KarS § 84 iseenesest ei eelda, et vara oleks saadud käesoleva menetluse esemeks oleva kuriteoga, võib pärineda ka varasematest kuritegudest. Arestimine käib prokuröri taotlusel eeluurimiskohtuniku määrusega, mida viivitamatult isikule tutvustatakse ja koostatakse vara arestimise protokoll.

Raha- kantakse tagatiskontole, suuremad summad arestitakse kohtueelses menetluses.

Asjad- vähegi väärtuslikum elektroonika, olmeseadmed vaadeldakse nt asitõenditena, hinnatakse väärtus ja vajadusel taotletakse arestimist.

Autod- KrMS § 142 lg 7 alusel reeglina võetakse ära, vaadeldakse, hinnatakse, arestitakse.

Kinnisvara- vaadeldakse, hinnatakse, arestitakse.

2. Kirjeldage kas menetluspraktikas on erinevusi varade konfiskeerimisel narkokuritegude asjades erinevate menetlusliikide vahel (üld-, kokkuleppe-, lühimenetlus).

Vastus: Tendents on selline, et üldmenetluses on vaidlus kõige üle- süü ja varad, kokkuleppemenetluses on varade konfiskeerimine konsensuslik. Sisulisi erinevusi tõendamise osas ei ole. Ilmselt oleks võimalik mõnes asjas lahend saada kokkuleppemenetluses tehes varade konfiskeerimise osas mööndusi, kuid seni mul selleks pole vajadust olnud.

3. Kirjeldage kuidas toimib menetluspraktikas liisingus olevate varade ja/või rendilepingu alusel kasutatavate varaliste õiguste arestimine ja konfiskeerimine?

Vastus: Praktikas on siiani käsitletud kuriteo toimepanija poolt enesele võetud kohustuste täitmiseks tehtud makseid olukorras, kus lepingu eseme omandamise õigus saabub kaugemas tulevikus või on tegemist kasutusrendiga ja omandi ülekandmise õigust ei saabugi, ära tarvitatud varana. Näiteks kohtulahend kriminaalasjas nr 1-10-12675, mis jõustus ringkonnakohtu lahendiga, kuna kaitsjate kassatsioone Riigikohus menetlusse ei võtnud ja kriminaalasjas nr 1-09-21986, milles on kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimise asendamisel välja mõistetud summa hulka arvatud ja loetud ära tarvitatuks eluasemelaenu tagasimaksed - lahend jõustus Riigikohtu otsusega nr 3-1-1-4-11. Seega kuriteo toimepanemise tulemusena saadud rahast lepingujärgsete kohustuste eest tasumisel on võimalik tehtud maksete väärtusele vastav kriminaaltulu ära võtta KarS § 83'2 ja § 84 sätteid koosmõjus kohaldades, mõistes toimepanijalt välja konfiskeerimisele kuuluva vara väärtusele vastava summa.

Kuna liisingus oleva objekti omandiõigus ei lähe üle liisinguvõtjale ja liisinguandja kaasamine kolmanda isikuna ei § 83'1 lg 2 ega ka 83'2 lg 2 alusel ole reeglina võimalik, ei saa neid objekte eelnevalt arestida.

Viidatud lahendid on Põhja Ringkonnaprokuratuuri tööpiirkonnast. Hetkel Lõunas käimas olevates menetlustes püüame seda praktikat juurutada. Seni ei ole minu teada kohus otsustes konfiskeerimise asendamist sel alusel kohaldanud. Olen esitanud kohtule taotluse arestida liisingulepingust tuleneva varalise õiguse, eeluurimiskohtunik jättis selle rahuldamata. Ringkonnakohtu seisukohta määruskaebusele veel ei ole.

4. Kuidas toimib Teie menetluspraktikas narkokuritegude asjades vara laiendatud konfiskeerimise ettevalmistamine ja KarS § 83'2 aluste tõendamine?

Vastus: Põhjalik sissetulekute analüüs, eelkõige pangakontode põhjal; varade analüüs, eelkõige registrite põhjal. Lisaks lähikondsete varade analüüs, kuna kolmandaid isikuid on ka võimalik kaasata, tuleb kontrollida, kas on neile midagi konfiskeerimise vältimiseks võõrandatud või on midagi omandatud toimepanija arvel.

Lõuna ringkonnas vormistatakse pangakontode analüüs vaatlusena, põhjas on varadest ülevaade esitatud ettekandena. Tõendiks jääb ikka pangakonto vms, väljavõtte, kuid kohtud on otsustes tuginenud ja viidanud ettekannetele. Lõunas on seni varade vaatlus tehtud

majanduskuritegudes ja organiseeritud kuritegude menetluses, mis lahenevad kokkuleppemenetluses.

5. Kirjeldage millistel juhtudel on Teie menetluspraktikas kohus kohaldanud KarS § 84 järgi konfiskeerimise asendamist ja kuidas seda on kriminaalmenetluses tõendatud.

Vastus: Isiklikult puudub praktika kohtumenetluses.

Kohtueelses menetluses on minu taotlusel §-de 184 lg 5 p 2, 83'2 ja 84 alusel eeluurimiskohtunik konfiskeerimise asendamise tagamiseks arestinud pärandiks saadud korteri, mis iseenesest on unikaalne, kuna konfiskeerida ei saa vara, mis on omandatud õiguspäraselt saadud vahendite arvelt.

Arestimiseks tuleb esmalt kohtul veenduda kahtlustuse põhjendatuses, teiseks peab kontrollima asjaolusid, mis annavad alust eeldada, et isik on saanud vara kuriteo toimepanemise tulemusena. Konkreetsel juhul piisas pangakontode vaatlusest, millest oli näha ulatuslikud selgitamata päritolu sularaha sissemaksed ja ülekanded teistelt isikutelt, võrdluseks isiku deklareeritud tulule. Kuna vahe oli muljetavaldav, leidis kohus, et arestimine on põhjendatud. Kogu deklareeritud tulu ja selgitamata päritoluga ja ära tarvitatud varade vahe on võimalik konfiskeerimise asendamiseks välja mõista.

6. Kuidas mõjutab Teie arvates Kriminaalmenetluse seadustiku § 286'1 vara konfiskeerimise kohaldamist (juhul, kui süüdistatav või kolmas isik esitab tõendeid vara päritolu kohta)?

Vastus: Puudub kogemus võistlevast menetlusest.

7. Kuidas on Teie arvates vara konfiskeerimine mõjunud narkokuritegude toimepanemise preventiivse meetmena?

Vastus: Ei ole veel märgata, et kuriteod jäetakse varast ilmajäämise hirmus toime panemata. Pigem katsutakse varasid rohkem peita, selleks ka kolmandate isikute abi kasutades. Vaieldamatult mõjub varade konfiskeerimine toimepanijale karistusena ja on sageli isegi ebameeldivam ning kokkuleppemenetluses reaalse vangistuse aastatest rohkem vaidlusi tekitav objekt.

LISA 4

Ekspertintervjuu nr 4

Lõputöö teemas: „Konfiskeerimiste kohaldamise praktika narkokuritegude puhul“

Intervjueerija: Andres Sarapu, Lõuna prefektuur, kriminaalbüroo, uurija

(Sisekaitseakadeemia, Politsei kaugõppe rühma PK101 üliõpilane)

Kuupäev: 07.05.2012

Sissejuhatus.

Teie isikule ei viidata lõputöös, vaid tuuakse üksnes viide prokuratuurile, ametinimetusele ja staažile.

1. Millises prokuratuuris Te töötate ning mis on Teie ametinimetus?

Vastus: Lõuna Ringkonnaprokuratuur eriasjade prokurör

2. Kui pikk on Teie staaž prokurörina narkokuritegude menetlustes?

Vastus: 4 aastat

3. Kui palju konfiskeerimisi narkokuritegude menetlustes Te keskmiselt aastas taotlete (viimasel 5 aastal)?

Vastus: statistikat pole teinud. Arvan, et keskmiselt umbes 5 asjas.

Küsimused.

1. Kirjeldage kuidas toimub narkokuritegude kriminaalmenetlustes varade konfiskeerimiseks ettevalmistamine ja konfiskeerimise aluste tõendamine (varade kindlaks tegemine, seostamine narkokuriteoga ja arestimine)?

Vastus: tehakse järelepärimisi kinnistusse, maanteeametisse, pankadest väljavõtted arvete kohta, maksuametist andmed tulude kohta, kasutatakse ka jälitustoiminguid tuvastamiseks milliseid autosid huvipakkuv isik kasutab ning milline on tema eluviis ning harjumused ning

harrastused, millistest kauplustes teeb sisseoste, kas on reisinud jne. Iseenesest arvestades kuriteo iseloomu ehk seda et narkokuritegu pannakse toime tavapäraselt kas varalise kasu saamise eesmärgil (või tarvitamise eesmärgil) ning kui on tuvastatud et muid sissetulekuid isikul ei ole siis arvestades tema varandusliku seisu erinevust reaalsete ning ametlike sissetulekutega annab aluse vara arestimiseks ning laiendatud konfiskeerimiseks.

2. Kirjeldage kas menetluspraktikas on erinevusi varade konfiskeerimisel narkokuritegude asjades erinevate menetlusliikide vahel (üld-, kokkuleppe-, lühimenetlus).

Vastus: Menetluspraktikas ning seda siis kohtueelses menetluses erinevust sisuliselt ei ole. Kohtumenetluses on ehk erinevus selles et kokkuleppemenetluses isik on tavaliselt nõus konfiskeerimisega vastasel juhul ei ole võimalik teha ka kokkulepet. Teiste menetlusliikide puhul toimub tavaliselt vaidlus konfiskeerimise küsimuses.

3. Kirjeldage kuidas toimib menetluspraktikas liisingus olevate varade ja/või rendilepingu alusel kasutatavate varaliste õiguste arestimine ja konfiskeerimine?

Vastus: tavaliselt sellist vara ei arestita ning ei konfiskeerita.

4. Kuidas toimib Teie menetluspraktikas narkokuritegude asjades vara laiendatud konfiskeerimise ettevalmistamine ja KarS § 83'2 aluste tõendamine?

Vastus: sarnaselt vastusele esimese küsimusele.

5. Kirjeldage millistel juhtudel on Teie menetluspraktikas kohus kohaldanud KarS § 84 järgi konfiskeerimise asendamist ja kuidas seda on kriminaalmenetluses tõendatud.

Vastus: asendamine on toimunud ühes kokkuleppemenetluse asjas, kus oli väljaarvestatud käideldud narkootilise aine kogus ning selle maksumus ning kuna nimetatud aine kogus oli äratarvitatud siis oli isik nõus selles osas asendamisega mis tähendas seda, et isikult mõisteti käideldud narkootilise aine väärtus välja. Võistlevas menetluses jättis kohus asendamise kohaldamata.

6. Kuidas mõjutab Teie arvates Kriminaalmenetluse seadustiku § 286'1 vara konfiskeerimise kohaldamist (juhul, kui süüdistatav või kolmas isik esitab tõendeid vara päritolu kohta)?

Vastus: Kindlasti mõjutab. Vastavalt nimetatud sättele arvestades võistlevuse põhimõtteid kui isik põhjendab ära et temal puudus varasemalt võimalust vastavat tõendit esitada siis kohus võtab selle vastu mis omakorda võib välistada ka konfiskeerimise. Pooled saavad enne eelistungit esitada omad tõendid mida nemad soovivad kohtus uurida. Kui isik soovib kohtuistungil uurida mingit tõendit, mille kättesaamine oli enne eelistungit võimalik siis kohus ei võta sellist tõendit vastu. Menetlusökonomiat, menetluskiirust ning laiendatud konfiskeerimise „ümberpööratud“ tõendamise põhimõtet (isik peab ise tõendama, et see vara on omandatud õiguspäraselt saadud vahendite arvelt) silmas pidades võiks olla isikul kelle vara arestitakse ka kohustust põhjendada ning tõendada milliste vahendite arvelt isik on vara soetanud.

7. Kuidas on Teie arvates vara konfiskeerimine mõjunud narkokuritegude toimepanemise preventiivse meetmena?

Vastus: Ma arvan, et väga ei ole mõjunud. Praktikas on vara konfiskeerimine mõjunud pigem nii, et narkokurjategijad on oma vara hakanud hoolikamalt peitma ning selle tuvastamine on muutunud keerulisemaks.

KASUTATUD KOHTULAHENDID

1. Tartu Maakohtu otsus 07.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-1967. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
2. Tartu Maakohtu otsus 08.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-1991. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
3. Tartu Maakohtu otsus 01.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-2586. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
4. Tartu Maakohtu otsus 09.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-3289. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
5. Tartu Maakohtu otsus 12.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-2586. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
6. Tartu Maakohtu otsus 23.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5061. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
7. Tartu Maakohtu otsus 09.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5062. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
8. Tartu Maakohtu otsus 20.01.2009.a kriminaalasjas nr 1-08-5120. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
9. Tartu Maakohtu otsus 17.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5254. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
10. Tartu Maakohtu otsus 15.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5629. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
11. Tartu Maakohtu otsus 20.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5883. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
12. Tartu Maakohtu otsus 15.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5885. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
13. Tartu Maakohtu otsus 16.08.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-6104. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
14. Tartu Maakohtu otsus 19.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-6760. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
15. Tartu Maakohtu otsus 28.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7247. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
16. Tartu Maakohtu otsus 20.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7412. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
17. Tartu Maakohtu otsus 19.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8301. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
18. Tartu Maakohtu otsus 15.08.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8311. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

19. Tartu Maakohtu otsus 29.01.2009.a kriminaalasjas nr 1-08-8522. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
20. Tartu Maakohtu otsus 25.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8694. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
21. Tartu Maakohtu otsus 29.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8707. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
22. Tartu Maakohtu otsus 26.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-9373. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
23. Tartu Maakohtu otsus 25.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-9627. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
24. Tartu Maakohtu otsus 09.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-9938. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
25. Tartu Maakohtu otsus 14.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-10004. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
26. Tartu Maakohtu otsus 01.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-10058. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
27. Tartu Maakohtu otsus 18.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-10779. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
28. Tartu Maakohtu otsus 01.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-10805. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
29. Tartu Maakohtu otsus 05.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-11532. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
30. Tartu Maakohtu otsus 04.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-12312. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
31. Tartu Maakohtu otsus 08.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-12652. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
32. Tartu Maakohtu otsus 14.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-12830. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
33. Tartu Maakohtu otsus 19.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-13377. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
34. Tartu Maakohtu otsus 09.01.2009.a kriminaalasjas nr 1-08-14634. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
35. Tartu Maakohtu otsus 02.04.2009.a kriminaalasjas nr 1-08-16059. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
36. Tartu Maakohtu otsus 07.04.2009.a kriminaalasjas nr 1-08-16183. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

37. Tartu Maakohtu otsus 14.12.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-13773. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
38. Tartu Maakohtu otsus 08.12.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10076. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
39. Tartu Maakohtu otsus 22.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-12844. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
40. Tartu Maakohtu otsus 18.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-16273. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
41. Tartu Maakohtu otsus 09.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-11900. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
42. Tartu Maakohtu otsus 26.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-9408. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
43. Tartu Maakohtu otsus 24.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-9408. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
44. Tartu Maakohtu otsus 24.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10183. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
45. Tartu Maakohtu otsus 21.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10897. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
46. Tartu Maakohtu otsus 30.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-6404. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
47. Tartu Maakohtu otsus 29.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-8317. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
48. Tartu Maakohtu otsus 22.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10354. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
49. Tartu Maakohtu otsus 21.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10325. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
50. Tartu Maakohtu otsus 21.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10307. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
51. Tartu Maakohtu otsus 05.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-8318. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
52. Tartu Maakohtu otsus 30.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7045. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
53. Tartu Maakohtu otsus 17.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-14860. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
54. Tartu Maakohtu otsus 13.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-9989. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
55. Tartu Maakohtu otsus 01.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-5805. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

56. Tartu Maakohtu otsus 31.05.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-12101. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
57. Tartu Maakohtu otsus 26.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-11338. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
58. Tartu Maakohtu otsus 19.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-4932. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
59. Tartu Maakohtu otsus 19.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-15934. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
60. Tartu Maakohtu otsus 14.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-16535. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
61. Tartu Maakohtu otsus 23.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-17397. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
62. Tartu Maakohtu otsus 22.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-9638. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
63. Tartu Maakohtu otsus 17.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-16832. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
64. Tartu Maakohtu otsus 19.01.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-16764. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
65. Harju Maakohtu otsus 23.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-15812. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
66. Harju Maakohtu otsus 23.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-9234. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
67. Harju Maakohtu otsus 22.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-06-14355. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
68. Harju Maakohtu otsus 17.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-15282. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
69. Harju Maakohtu otsus 16.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-14735. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
70. Harju Maakohtu otsus 16.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-15565. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
71. Harju Maakohtu otsus 12.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-13991. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
72. Harju Maakohtu otsus 09.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-16289. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
73. Harju Maakohtu otsus 09.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-14989. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

74. Harju Maakohtu otsus 09.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-9920. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
75. Harju Maakohtu otsus 08.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-13684. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
76. Harju Maakohtu otsus 04.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-15127. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
77. Harju Maakohtu otsus 03.12.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-14289. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
78. Harju Maakohtu otsus 25.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-10277. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
79. Harju Maakohtu otsus 24.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-9769. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
80. Harju Maakohtu otsus 14.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-11207. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
81. Harju Maakohtu otsus 12.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-13839. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
82. Harju Maakohtu otsus 11.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-13993. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
83. Harju Maakohtu otsus 10.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-13699. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
84. Harju Maakohtu otsus 07.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-10973. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
85. Harju Maakohtu otsus 06.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-13987. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
86. Harju Maakohtu otsus 05.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-13159. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
87. Harju Maakohtu otsus 05.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-13090. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
88. Harju Maakohtu otsus 03.11.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-12089. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
89. Harju Maakohtu otsus 30.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-9415. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
90. Harju Maakohtu otsus 30.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-12559. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
91. Harju Maakohtu otsus 27.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-12734. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
92. Harju Maakohtu otsus 24.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-06-11564. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

93. Harju Maakohtu otsus 21.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-13033. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
94. Harju Maakohtu otsus 21.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8523. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
95. Harju Maakohtu otsus 20.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-13217. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
96. Harju Maakohtu otsus 20.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-11143. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
97. Harju Maakohtu otsus 13.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-9908. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
98. Harju Maakohtu otsus 13.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-9660. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
99. Harju Maakohtu otsus 09.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-11737. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
100. Harju Maakohtu otsus 08.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-12053. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
101. Harju Maakohtu otsus 08.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7991. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
102. Harju Maakohtu otsus 02.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-10463. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
103. Harju Maakohtu otsus 02.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5774. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
104. Harju Maakohtu otsus 02.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-11837. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
105. Harju Maakohtu otsus 01.10.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-9412. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
106. Harju Maakohtu otsus 30.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-10685. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
107. Harju Maakohtu otsus 29.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-9713. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
108. Harju Maakohtu otsus 26.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-11838. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
109. Harju Maakohtu otsus 25.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8727. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
110. Harju Maakohtu otsus 23.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-10682. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
111. Harju Maakohtu otsus 23.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-9608. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

112. Harju Maakohtu otsus 22.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-3628. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
113. Harju Maakohtu otsus 19.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8221. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
114. Harju Maakohtu otsus 18.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-10275. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
115. Harju Maakohtu otsus 18.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-11698. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
116. Harju Maakohtu otsus 17.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-10392. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
117. Harju Maakohtu otsus 17.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7032. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
118. Harju Maakohtu otsus 17.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8955. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
119. Harju Maakohtu otsus 12.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-168. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
120. Harju Maakohtu otsus 10.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8591. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
121. Harju Maakohtu otsus 10.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8765. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
122. Harju Maakohtu otsus 03.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8269. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
123. Harju Maakohtu otsus 02.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7811. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
124. Harju Maakohtu otsus 02.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7360. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
125. Harju Maakohtu otsus 01.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7679. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
126. Harju Maakohtu otsus 01.09.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-9353. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
127. Harju Maakohtu otsus 21.08.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7942. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
128. Harju Maakohtu otsus 08.08.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-9656. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
129. Harju Maakohtu otsus 05.08.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5830. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
130. Harju Maakohtu otsus 10.07.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8953. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

131. Harju Maakohtu otsus 07.07.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-3136. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
132. Harju Maakohtu otsus 04.07.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8641. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
133. Harju Maakohtu otsus 03.07.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-8006. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
134. Harju Maakohtu otsus 03.07.2008.a kriminaalasjas nr 1-06-16226. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
135. Harju Maakohtu otsus 02.07.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-1248. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
136. Harju Maakohtu otsus 27.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7928. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
137. Harju Maakohtu otsus 27.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7389. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
138. Harju Maakohtu otsus 26.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-4859. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
139. Harju Maakohtu otsus 19.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7456. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
140. Harju Maakohtu otsus 19.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-4151. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
141. Harju Maakohtu otsus 16.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-3477. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
142. Harju Maakohtu otsus 13.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7810. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
143. Harju Maakohtu otsus 11.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7306. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
144. Harju Maakohtu otsus 11.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-13718. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
145. Harju Maakohtu otsus 10.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5105. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
146. Harju Maakohtu otsus 09.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5288. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
147. Harju Maakohtu otsus 04.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-3562. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
148. Harju Maakohtu otsus 03.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7308. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
149. Harju Maakohtu otsus 02.06.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-7062. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

150. Harju Maakohtu otsus 30.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-4983. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
151. Harju Maakohtu otsus 29.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5053. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
152. Harju Maakohtu otsus 28.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5926. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
153. Harju Maakohtu otsus 27.05.2008.a kriminaalasjas nr 27.05.2008. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
154. Harju Maakohtu otsus 27.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-4116. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
155. Harju Maakohtu otsus 1-08-4116.a kriminaalasjas nr 1-07-15847. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
156. Harju Maakohtu otsus 23.05.2008.a kriminaalasjas nr 23.05.2008. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
157. Harju Maakohtu otsus 22.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-6956. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
158. Harju Maakohtu otsus 16.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-2883. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
159. Harju Maakohtu otsus 15.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-2499. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
160. Harju Maakohtu otsus 15.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5607. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
161. Harju Maakohtu otsus 14.05.2008.a kriminaalasjas nr 14.05.2008. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
162. Harju Maakohtu otsus 14.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5691. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
163. Harju Maakohtu otsus 13.05.2008.a kriminaalasjas nr 13.05.2008. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
164. Harju Maakohtu otsus 12.05.2008.a kriminaalasjas nr 12.05.2008. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
165. Harju Maakohtu otsus 09.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5383. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
166. Harju Maakohtu otsus 07.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-14945. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
167. Harju Maakohtu otsus 07.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5222. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
168. Harju Maakohtu otsus 07.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5224. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

169. Harju Maakohtu otsus 07.05.2008.a kriminaalasjas nr 07.05.2008. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
170. Harju Maakohtu otsus 06.05.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-13375. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
171. Harju Maakohtu otsus 30.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-3362. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
172. Harju Maakohtu otsus 29.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-3327. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
173. Harju Maakohtu otsus 28.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5454. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
174. Harju Maakohtu otsus 24.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-4427. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
175. Harju Maakohtu otsus 21.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-5171. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
176. Harju Maakohtu otsus 21.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-3058. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
177. Harju Maakohtu otsus 17.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-3240. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
178. Harju Maakohtu otsus 17.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-2386. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
179. Harju Maakohtu otsus 15.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-4564. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
180. Harju Maakohtu otsus 1-08-4564.a kriminaalasjas nr 1-08-1738. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
181. Harju Maakohtu otsus 03.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-1691. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
182. Harju Maakohtu otsus 01.04.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-3274. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
183. Harju Maakohtu otsus 31.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-2306. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
184. Harju Maakohtu otsus 1-08-2306.a kriminaalasjas nr 1-08-3361. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
185. Harju Maakohtu otsus 26.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-15621. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
186. Harju Maakohtu otsus 25.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-3068. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
187. Harju Maakohtu otsus 19.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-2458. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

188. Harju Maakohtu otsus 19.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-9016. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
189. Harju Maakohtu otsus 12.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-2370. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
190. Harju Maakohtu otsus 12.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-106. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
191. Harju Maakohtu otsus 11.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-2706. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
192. Harju Maakohtu otsus 11.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-2587. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
193. Harju Maakohtu otsus 07.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-3127. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
194. Harju Maakohtu otsus 07.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-2589. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
195. Harju Maakohtu otsus 06.03.2008.a kriminaalasjas nr 06.03.2008. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
196. Harju Maakohtu otsus 05.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-05-1093. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
197. Harju Maakohtu otsus 05.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-16155. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
198. Harju Maakohtu otsus 05.03.2008.a kriminaalasjas nr 1-06-9119. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
199. Harju Maakohtu otsus 29.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-15443. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
200. Harju Maakohtu otsus 29.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-1808. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
201. Harju Maakohtu otsus 27.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-11778. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
202. Harju Maakohtu otsus 26.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-2155. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
203. Harju Maakohtu otsus 25.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-12757. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
204. Harju Maakohtu otsus 22.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-6926. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
205. Harju Maakohtu otsus 20.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-15331. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
206. Harju Maakohtu otsus 20.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-15989. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

207. Harju Maakohtu otsus 18.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-15520.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
208. Harju Maakohtu otsus 18.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-15116.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
209. Harju Maakohtu otsus 13.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-15186.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
210. Harju Maakohtu otsus 13.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-218. Arvutivõrgus
kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
211. Harju Maakohtu otsus 13.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-08-575. Arvutivõrgus
kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
212. Harju Maakohtu otsus 12.02.2008.a kriminaalasjas nr 1-07-16350.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
213. Harju Maakohtu otsus 1-11-14071.a kriminaalasjas nr 27.12.2011.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
214. Harju Maakohtu otsus 1-11-14058.a kriminaalasjas nr 28.12.2011.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
215. Harju Maakohtu otsus 1-11-13598.a kriminaalasjas nr 15.12.2011.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
216. Harju Maakohtu otsus 1-11-12585.a kriminaalasjas nr 08.12.2011.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
217. Harju Maakohtu otsus 1-11-13277.a kriminaalasjas nr 07.12.2011.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
218. Harju Maakohtu otsus 06.12.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-13207.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
219. Harju Maakohtu otsus 02.12.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-13080.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
220. Harju Maakohtu otsus 02.12.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-13086.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
221. Harju Maakohtu otsus 30.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-12954.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
222. Harju Maakohtu otsus 28.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-12388.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
223. Harju Maakohtu otsus 25.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-4620. Arvutivõrgus
kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
224. Harju Maakohtu otsus 22.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7237. Arvutivõrgus
kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
225. Harju Maakohtu otsus 14.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-12129.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

226. Harju Maakohtu otsus 14.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-12129.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
227. Harju Maakohtu otsus 10.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-12102.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
228. Harju Maakohtu otsus 10.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-12122.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
229. Harju Maakohtu otsus 10.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10886.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
230. Harju Maakohtu otsus 09.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-4298. Arvutivõrgus
kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
231. Harju Maakohtu otsus 03.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-11609.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
232. Harju Maakohtu otsus 01.11.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-11451.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
233. Harju Maakohtu otsus 1-11-11451.a kriminaalasjas nr 1-11-10999.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
234. Harju Maakohtu otsus 21.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-11248.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
235. Harju Maakohtu otsus 19.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-11057.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
236. Harju Maakohtu otsus 17.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-11034.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
237. Harju Maakohtu otsus 17.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-11034.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
238. Harju Maakohtu otsus 14.10.2011.a kriminaalasjas nr 14.10.2011.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
239. Harju Maakohtu otsus 12.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10701.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
240. Harju Maakohtu otsus 12.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-14759.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
241. Harju Maakohtu otsus 07.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10588.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
242. Harju Maakohtu otsus 07.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10699.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
243. Harju Maakohtu otsus 07.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10467.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
244. Harju Maakohtu otsus 06.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10586.
Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

245. Harju Maakohtu otsus 06.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10113. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
246. Harju Maakohtu otsus 03.10.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10111. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
247. Harju Maakohtu otsus 30.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10216. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
248. Harju Maakohtu otsus 30.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10490. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
249. Harju Maakohtu otsus 29.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10332. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
250. Harju Maakohtu otsus 29.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-10462. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
251. Harju Maakohtu otsus 29.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-1958. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
252. Harju Maakohtu otsus 28.09.2011.a kriminaalasjas nr 28.09.2011. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
253. Harju Maakohtu otsus 26.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-5611. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
254. Harju Maakohtu otsus 21.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7519. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
255. Harju Maakohtu otsus 19.09.2011.a kriminaalasjas nr 19.09.2011. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
256. Harju Maakohtu otsus 09.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-9605. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
257. Harju Maakohtu otsus 09.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-9523. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
258. Harju Maakohtu otsus 09.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-9700. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
259. Harju Maakohtu otsus 07.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-9444. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
260. Harju Maakohtu otsus 07.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-490. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
261. Harju Maakohtu otsus 06.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-9557. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
262. Harju Maakohtu otsus 05.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-09-20836. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
263. Harju Maakohtu otsus 01.09.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-3555. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

264. Harju Maakohtu otsus 31.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-8273. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
265. Harju Maakohtu otsus 29.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-9228. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
266. Harju Maakohtu otsus 26.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-8261. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
267. Harju Maakohtu otsus 26.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-8286. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
268. Harju Maakohtu otsus 23.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-9023. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
269. Harju Maakohtu otsus 23.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-9024. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
270. Harju Maakohtu otsus 17.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7624. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
271. Harju Maakohtu otsus 17.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-8074. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
272. Harju Maakohtu otsus 12.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-8467. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
273. Harju Maakohtu otsus 12.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-8466. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
274. Harju Maakohtu otsus 11.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7857. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
275. Harju Maakohtu otsus 11.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-8715. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
276. Harju Maakohtu otsus 11.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-8715. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
277. Harju Maakohtu otsus 11.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-8176. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
278. Harju Maakohtu otsus 10.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7559. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
279. Harju Maakohtu otsus 10.08.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7559. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
280. Harju Maakohtu otsus 15.07.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-2938. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
281. Harju Maakohtu otsus 01.07.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7589. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
282. Harju Maakohtu otsus 1-11-7589.a kriminaalasjas nr 1-10-15869. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

283. Harju Maakohtu otsus 30.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7421. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
284. Harju Maakohtu otsus 30.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7489. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
285. Harju Maakohtu otsus 29.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7489. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
286. Harju Maakohtu otsus 28.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7254. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
287. Harju Maakohtu otsus 21.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7117. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
288. Harju Maakohtu otsus 20.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-7095. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
289. Harju Maakohtu otsus 16.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-6981. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
290. Harju Maakohtu otsus 08.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-6628. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
291. Harju Maakohtu otsus 08.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-6730. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
292. Harju Maakohtu otsus 06.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-6265. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
293. Harju Maakohtu otsus 06.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-15927. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
294. Harju Maakohtu otsus 02.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-6339. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
295. Harju Maakohtu otsus 02.06.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-5907. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
296. Harju Maakohtu otsus 31.05.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-6255. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
297. Harju Maakohtu otsus 30.05.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-6050. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
298. Harju Maakohtu otsus 26.05.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-6120. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
299. Harju Maakohtu otsus 26.05.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-6126. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
300. Harju Maakohtu otsus 20.05.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-5432. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
301. Harju Maakohtu otsus 19.05.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-5229. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

302. Harju Maakohtu otsus 17.05.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-5641. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
303. Harju Maakohtu otsus 16.05.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-4671. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
304. Harju Maakohtu otsus 10.05.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-14635. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
305. Harju Maakohtu otsus 09.05.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-5370. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
306. Harju Maakohtu otsus 04.05.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-2034. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
307. Harju Maakohtu otsus 28.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-3489. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
308. Harju Maakohtu otsus 27.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-5032. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
309. Harju Maakohtu otsus 1-11-5032.a kriminaalasjas nr 1-11-4496. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
310. Harju Maakohtu otsus 11.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-4401. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
311. Harju Maakohtu otsus 11.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-1869. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
312. Harju Maakohtu otsus 11.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-3284. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
313. Harju Maakohtu otsus 11.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-3284. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
314. Harju Maakohtu otsus 08.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-14919. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
315. Harju Maakohtu otsus 08.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-2984. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
316. Harju Maakohtu otsus 08.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-3507. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
317. Harju Maakohtu otsus 05.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-4051. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
318. Harju Maakohtu otsus 05.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-4120. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
319. Harju Maakohtu otsus 05.04.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-15020. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
320. Harju Maakohtu otsus 30.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-15259. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

321. Harju Maakohtu otsus 29.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-09-20352. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
322. Harju Maakohtu otsus 25.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-3216. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
323. Harju Maakohtu otsus 24.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-3567. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
324. Harju Maakohtu otsus 22.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-3275. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
325. Harju Maakohtu otsus 21.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-3273. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
326. Harju Maakohtu otsus 14.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-12874. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
327. Harju Maakohtu otsus 11.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-15928 . Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
328. Harju Maakohtu otsus 10.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-2735. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
329. Harju Maakohtu otsus 09.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-2678. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
330. Harju Maakohtu otsus 08.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-2677. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
331. Harju Maakohtu otsus 08.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-2677. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
332. Harju Maakohtu otsus 08.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-2857. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
333. Harju Maakohtu otsus 03.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-2549. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
334. Harju Maakohtu otsus 02.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-1970. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
335. Harju Maakohtu otsus 01.03.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-1267. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
336. Harju Maakohtu otsus 28.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-12675. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
337. Harju Maakohtu otsus 28.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-17307. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
338. Harju Maakohtu otsus 25.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-1752. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
339. Harju Maakohtu otsus 17.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-17316. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>

340. Harju Maakohtu otsus 16.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-1898. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
341. Harju Maakohtu otsus 09.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-15176. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
342. Harju Maakohtu otsus 08.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-1315. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
343. Harju Maakohtu otsus 08.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-9780. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
344. Harju Maakohtu otsus 07.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-1217. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
345. Harju Maakohtu otsus 02.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-1048. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
346. Harju Maakohtu otsus 02.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-15768. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
347. Harju Maakohtu otsus 01.02.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-10645. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
348. Harju Maakohtu otsus 26.01.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-844. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
349. Harju Maakohtu otsus 25.01.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-14213. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
350. Harju Maakohtu otsus 25.01.2011.a kriminaalasjas nr 1-11-396. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
351. Harju Maakohtu otsus 21.01.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-15176. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
352. Harju Maakohtu otsus 20.01.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-9443. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
353. Harju Maakohtu otsus 19.01.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-16687. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
354. Harju Maakohtu otsus 11.01.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-17308. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
355. Harju Maakohtu otsus 10.01.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-13898. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
356. Harju Maakohtu otsus 07.01.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-17210. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
357. Harju Maakohtu otsus 06.01.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-17377. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>
358. Harju Maakohtu otsus 06.01.2011.a kriminaalasjas nr 1-10-17257. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://kola.just.ee/>